Dlui I. Creangă.
Autorul. —

O CĂLĔTORIE IN DOBROGIA

de

TEODOR T. BURADA.

Iași, 1880.
TIPOGRAFIA NAȚIONALA STRADA ALECSANDRI.

O călĕtorie in Dobrogia.

Scopul călĕtoriei ce am făcut in Dobrogia, [1]) a fost mai mult a studia credinţele, datinele şi obiceiurile Romănilor ce locuesc acolo, inconjuraţi de atăte elemente străine, şi a aduna poesiile lor populare, singura avuţie intelectuală ce posed; inainte insă de a vorbì despre aceasta, vom da in puţine cuvinte informaţiuni despre starea actuală a

[1]) Dobrogia din vechime a fost stăpănită de Romănii de peste Milcov. Radu-Negru Voivod intr'un hrisov din 1379 păstrat la Archiva statului se intitulează: „Stăpăn al ambelor maluri a Dunării pănă la Marea-Neagră şi a oraşului Silistra.“ Această stăpănire a Romănilor peste Dunăre se dovedeşte şi din numeroasele legende respăndite la Sĕrbi şi la Bulgari despre Domnitorii Romăni, precum mai ales legenda

acestei țeri, care odinioară a fost stăpănită de Romăni, și care astăzi a ajuns earăș in posesiunea noastră.

Călětorind prin interiorul Dobrogiei și mai ales in districtul Chiustendje, am remas pătruns de jale, vězěnd calamitățile și pustierile făcute de ultimul rěsboiu; orașe distruse, sate intregi nimicite cu desăvirșire, incăt abia se mai cunoaște că prin acele locuri a locuit oameni; petrele cimitirelor mai dovedeso ăncă călětorului că in apropierea lor a fost cănd'va așezări omenești.

Cea mai mare parte din locuitori sunt reduși la miseria cea mai de pe urmă, totul le lipsește, pănă și hrana de toate zilele.

---

despre Dan Voivod in care se repetează necontenit:
„Dane bane, Dan-Voivodo!
(Banul Dan! Dan Voivod)

Intr'un district al Serbiei, Craina, nu departe de orașul Cladova, se vede și astăzi o mică biserică numită „Manastirița“, pe frontespiciul căreia se citește inscripțiunea: Р а д ȣ л Б е г, adică Domnul Radu.

Posesiunea Dobrogiei a remas a Țerii Romănești timp de 80 ani, pănă pe timpul lui Mircea I cel mare

I.

Păměntul Dobrogiei are o suprafaţă foarte neregulată, e preserat de dealuri inalte, piscuri, colnice, văi profunde şi şesuri intinse, compuse cea mai mare parte din nisip amestecat cu uscături vegetale, care constitue un strat bun şi mănos pentru sěmănături, dar are defectul că nu ţine umezeală. In părţile insă din apropierea Mării-Negre şi-a ţermurilor Dunării, se află şesuri foarte intinse de nisip curat, unde ori ce sěmănătură ar fi zadarnică, fiind lipsite cu totul de putėrea productivă.

Clima Dobrogiei este deosebită după lo-

Basarab, care in actul din 1387 se intitulează „Domn al intregii ţeri Ungro-Române, a ţerilor de peste Carpaţi şi Tătăreşti, al Almaşului şi Fagaraşului, Duce al Banatului, Severinului şi a oraşului Silistra, şi a ambelor maluri a Dunării până in Marea-Neagră.“

Acelaş titlu il găsim in alte trei documente a aceluiaş Domn din an. 1393, 1399 şi 1406.

La 1439 unul din fiii lui Mircea Vlad Dracu se intitulează „Domn şi stăpânitor a intregii ţeri Ungro-

calităţi: in interiorul ei e uscată; in părţile insă de pe malurile Mării-Negre, a Dunării şi de pe marginile pădurilor, ea e mai recoroasă şi mai umedă,—deaceea in interiorul ţerii in cele mai multe locuri, recoltele sunt expuse a se usca din causa arşiţei soarelui şi a secetei care sacă toate isvoarele.

Multe comune sufĕr foarte mult din causa lipsei de apă, atăt pentru trebuinţa casnică a locuitorilor, căt şi pentru adăpatul vitelor, care formează bogăţia lor de căpetenie, căci ei se ocupă mai mult cu păşunarea decăt cu agricultura. Puţinele făntăni care se află sunt foarte adănci, unele ajung pănă la 25 metri şi construirea lor costă foarte mult; apa se

Române pănă la Marea cea mare", dar el nu mai zice ca tatul seu, „pe ambele maluri a Dunării" căci litoralul Danubian al Bulgariei căzuse acuma in stăpănirea Turcilor, prin urmare Dobrogia a fost cucerită de Turci, nu de la Bulgari ci de la Români, probabil cătră sfirşitul Domniei lui Mircea. (Vezi mai pe larg, B. P. Hasdeu. Histoire critique des Roumains vol. I Bucarest 1878. Traduit du roumain par Frédéric Damé).

scoate cu mare greutate prin o roată invĕrtită de un cal.

Cele mai frumoase semănături sunt acele de primavară precum şi acele care sunt in apropiere de părţile păduroase, şi de văile profunde şi recoroase, fiind la adăpostul razelor soarelui, pe când din contra cele de pe dealuri, se usucă mai toate sub arşiţa tropicală ce domneşte in acele locuri.

Primavara vine răpede, vegetaţiunea grăbeşte şi se desvoltează in scurt timp, eară câmpiile inverzind iute, produc deodată earba cea mai frumoasă, din care cea mai mare parte se perde pe pămĕnt, lipsind braţele care să o cosească, căci populaţiunea e prea mică in raport cu intinderea pămĕntului.

Locurile imense din Dobrogia pentru păşunat au desvoltat intr'o proporţiune colosală *agricultura păstorală*.

In alte ţeri şi chiar la noi in părţile de dincoace de Dunăre, principala ocupaţiune serioasă a cultivatorului este ingrijirea ce o

are de a aduna de cu toamnă nutreţul trebuitor pentru ernatul vitelor; fie care gospodar se ingrijeşte ca să aibă nutreţ indeajuns cel puţin pentru cinci luni de ernatic; in Dobrogia insă unde earna nu durează cele mai de multe ori decăt de la 5—6 sĕptĕmăni, ingrijirea nu e aşa de mare; adesecori vitele chiar, in cursul acestor sĕptĕmăni de earnă, găsesc earba uscată cu care se nutresc.

Aceste imprejurări din cele mai favorabile au fost causa, pentru care sute de păstori Români Mocani, călĕtoresc in toţi anii din Transilvania in Dobrogia, spre a duce la ernatic nenumĕrate turmi de oi. Numĕrul oilor şi a meilor se ridicau inainte de rĕsboiu aproape la un milion, acuma insă după nenorocirile suferite, acest numĕr a scăzut foarte mult.

Păstorii Mocani sunt foarte primitori şi indatoritori. In călĕtoria mea, mi s'a intămplat mai de multe ori a mănca pe la stăni, şi pe ori unde am fost găzduit cu cea mai

mare bunăvoinţă; voind a-i mulţămì pentru ingrijirea şi merindele ce mi se dăduse, nicăiure n'au vrut să primească vre-o plată, spunĕndu-mi-se că merindele sunt date de Dumnezeu, şi nu se cade a se lua plată de la drumeţ pentru hodina şi măncarea lui. Acest obiceiu se păstrează la toţi păstorii români ori in ce ţară se află ei.

Mulţi din acei păstori mocani, cu timpul nu se mai intorc in locul de unde au venit ci se aşază in Dobrogia pentru totdeauna, căsătorindu-se cu fetele Românilor, şi nu s'ar putè intămpla altfel, căci părinţii nu consimţesc niciodată a-şi da fetele ca să meargă in ţară străină; obiceiu vechiu şi nestrămutat la Români, care explică contopirea diverselor rase ce au emigrat in ţerile române, cu poporul de baştină.

Cele mai principale păduri din Dobrogia sunt acele ce se află in partea acea numită Deli-Orman adică ţară acoperită cu păduri; ele se află intre Măcin şi Isaccea, Baba-Dag,

Cinka-Rova şi Slava, in insula Lari aproape de gura Sulinei şi pădurea Kara-Osman din insula Sfăntul Gheorghe. Toţi arborii din aceste păduri sunt tineri, căci acei bĕtrăni sunt tăeti de mult acuma, fără nici o regulă, devastăndu-se astfel intr'un mod vandalic această producţiune vegetală de o importanţă aşa de mare pentru avuţia ţerii şi mai ales pentru ameliorarea climei sale, care sufere de secete neauzite după cum am arĕtat.

Comerţul ce se face in Dobrogia constă mai ales din grău arnăut şi ghircă, orz, ovăs, sacară, popuşoiu, fasole, rapiţă, sămĕnţă de in, etc. Din toate aceste orzul se face mai frumos, ear recolta grăului este mai totdeauna de calitate proastă; popuşoiul se cultivă puţin, şi putem zice că comerţul lui e minim, căci numai Romănii il mănăncă, alte naţiuni precum Ţurci, Tatari, Bulgari, Nemţi, Ţigani, Armeni, Israeliţi şi puţini Arabi cu care pentru prima oară Hasan Paşa a incercat a colonisa Dobrogia, nu-l mănăncă de loc.

Mai nici intr'o comună din Dobrogia nu se află arbori roditori, deaceea nici că există vre-un comerţ cu fructele, asemine nu există nici comerţ de vin, fiindcă podgoriile sunt foarte rare, afară de căteva ce se află in imprejurimile Isaccei, Măcinului şi Ostrovului, şi aceste insă sunt rĕu cultivate şi vinul ce se face este de o calitate proastă şi se consumă in ţară.

Tutunul se cultivă intr'o cantitate destul de mare.

Comerţul cel mai insemnat al Dobrogiei este acel ce se face cu lănă, mai ales cu cea ţigae şi cu pĕscuitul din imensele şi multele lacuri şi bălţi de care este preserată această ţară, nu mai puţin şi cu icrele de morun ce se pescueşte in Dunăre.

Insemnat este şi comerţul ce se face cu peile de miel, de berbec, de ied, de vulpe, care sunt foarte frumoase şi eftine; asemine şi acel cu brănzăriile de oae.

Comerţul cu piatră de construcţie şi de

pavaj e destul de intins; cele mai principale petrării sunt acele de la Măcin, Igliţa, Isaccea şi Cernavoda; asemine şi acel de petre pentru facerea varului care se află atăt in interiorul Dobrogiei căt şi dealungul Dunării. [2])

Starea sanitară a Dobrogiei lasă mult de dorit, frigurile sunt intr'o stare endemică, mai ales in satele acele care sunt pe malurile Dunării şi pe ţermurile lacurilor sau bălţilor. Dunărea revărsănd, umple toate şesurile, şi apoi retrăgĕndu-se cu iuţeală, apele n'au când să se scurgă şi formează astfel

---

[2]) Aducĕnd mai multe pietre de prin acele locuri le-am supus esaminării d-lui Grigore Cobălcescu, profesor de geologie la Universitatea din Iaşi, care cercetănd fosilele ce ele conţineau, ne-a spus că in acele din petrăriile de prin prejurul Cernavodei sunt specii din genurile *Diceras*, *Terebratula Arca* şi *Polipieri*, caracteristici calcarului superior *coralian* din tĕrămul jurasic. Petrele luate din centrul Dobrogiei sunt specimene de *micacist* şi *quastsit*; acele de lăngă Isaccea de *Wellenkalk* şi *Wellendolomit*, din sistema inferioară a calcarului *conchilian*, car acele din munţii de pe lăngă Baba-Dag, *Dolomie cristalină galbenă*, tot din această sistemă a terămului *triasic*

bălţi şi mlaştinĭ, care prin căldura soarelui desvoltă miasmele paludeene, causa frigurilor. Una din causele principale care mai contribueşte ca frigurile să fie aşa de dese, este şi nutrimentul cel rĕu a locuitorilor, care nu se compune decăt din peşte proaspĕt sau sarat, cafe, ceapă şi alte legumuri, şi păne foarte proastă.

Mai cu deosebire orăşelul tătăresc Medjidie, incunjurat numai de bălţi şi mlaştini, precum şi satele din plasa Medjidie sunt expuse băntuelii frigurilor. Apa de prin făntănĭ contribue şi ea la aceasta, fiind foarte rea de bĕut şi mocirloasă conţinĕnd materii organice vătămătoare sănătăţii; nu mai puţin şi casele lor, care sunt construite in condiţiuni cu totul nehigienice, fiind făcute de pămĕnt; dacă ar fi clădite cel puţin cu ciamur, precum sunt acele din partea de jos a Basarabiei, adică cu pămĕnt hleios frămĕntat cu pae şi apoi uscat bine la soare, ele nu ar fi atăt de umede şi nesănătoase.

Asemene mai contribue la boli şi miasmele ce se produc chiar in casele lor. Aceste case se compun mai toate, din doue incăperi, dintre care una serveşte pentru grajdiul vitelor, in care se culcă totodată şi patru sau cinci căni, găini, găşti, răţe şi alte paseri, ear cea de alăturea despărţită numai printr'o uşă serveşte de locuinţa familiei. Aerul cel infect, nereinoindu-se, intreţine boalele intr'o stare permanentă; nu mai puţin contribue la aceasta şi gunoaele svĕrlite in mijlocul satelor, care formează movili imense.

Căile de comunicaţie, unul din mijloacele cele mai puternice pentru a da o desvoltare producţiunii şi prin urmare avuţiei unei ţeri, putem zice că lipsesc cu totul din Dobrogia. Drumurile ce se află, nu sunt decăt numai pentru a arĕta şi percurge distanţele de la o comună la alta, ear nici de cum pentru a facilita transportul productelor la tĕrguri; bunătatea lor depinde de la căldură, de la umiditate şi de la toţi agenţii

atmosferici; când sunt ploi atunci se face un glod aşa de mare incât drumul e impracticabil, şi cultivatorul aşteaptă timpul cel frumos, căldura şi vêntul, pentru ca uscându-se pămêntul să se poată face transportul grănelor.

Aruncând o privire generală asupra acestei provincii care este in starea cea mai mare de decadenţă in ceea ce priveşte agricultura, comerţul şi industria, şi asupra locuitorilor ei, care sunt cea mai mare parte Tatari, Turci şi alte naţiuni, lipsiţi de cea mai mică cultură intelectuală, ne intrebăm dacă vom ajunge vre-odată să facem din această provincie o ţară curat românească? Tatarii şi Turcii care sunt elementul predominant, se vor putè ei vre-odată românisa, sau macar lega de ţara cătră care au fost alipiţi, astfel ca România să devie pentru dênşii o patrie iubită?

Acest popor atăt de deosebit de noi, din punctul de vedere național, fără nici o afinitate cu naționalitatea noastră, avĕnd alte obiceiuri, naravuri, superstițiuni și alte credinți religioase, se va contopì el vre-odată cu noi? Prin religiunea sa insaș, el este legat de a nu se schimba din ceea ce este; deci cănd vom ajunge noi a-i schimba religiunea, ca după aceea să incercăm a-i romanisa? cănd vom ajunge noi să facem din ei adevĕrați soldați romăni spre a-și apăra patria lor, ei care consideră ca o nelegiuire a-și vĕrsa săngele pentru ghiauri?

Numeroase familii de Turci și Tatari emigrează necontenit, deși luănd in stăpănire Dobrogia le-am intins brațele și le-am făcut tot felul de inlesniri; ei preferă mai bine miseria pe pămĕntul drept credincioșilor asupra cărui domnește Sultanul și religiunea lui Mohamed, decăt imbelșugarea sub stăpănirea creștinească.

Ceea ce credem noi că ar fi de făcut pen-

tru a popora, inavuţì şi romanisà această provincie este de a determina pe Romănii din Bulgaria şi din Serbia ca să emigreze in Dobrogia.

In părţile despre Vidin mai cu deosebire şi in toată partea Serbiei despre Romănia, sunt mii de Romăni, rătăciţi prin acele părţi şi perduţi pentru patria romănă. Această emigrare ar fi de cel mai mare interes, atăt din punctul de vedere naţional, căt şi din acel economic, şi nu ne indoim că guvernul romăn va venì in sprijinirea acestei idei, incurajănd şi procurănd toate mijloacele spre a inlesnì emigrarea acelor locuitori.

II.

Partea cea mai interesantă a populaţiunii din Dobrogia, cel puţin pentru noi Romănii, sunt confraţii noştri care locuesc in această provincie, cu deoşebire pe mal şi in apropierea Dunării, negăsindu-se in celelalte părţi

decăt foarte puţini, strămutaţi pe acolo pentru interesele lor.

Romănii din Dobrogia par a se fi strămutat acolo din Valachia sau Moldova in timpuri destul de vechi. Această părere a noastră se va adeverì din studiul următor asupra naravurilor şi obiceiurilor păstrate de dĕnşii, dintre care unele deşi de origine curat romană nu se mai găsesc astăzi la Romănii de dincoace de Dunăre.

Cele mai multe din obiceiurile, credinţele şi naravurile aflate la noi, avĕnd cea mai mare parte originea lor de la Romani, sunt păstrate şi de fraţii noştri din Dobrogia; aşa vedem: pluguşorul, buhaiul, colinda religioasă cu florile dalbei şi cea lumească cu Lerumi Doamne, sau şi fără aceste cuvinte, păpuşele, [3]) irozii, steaua, serbarea zilei de 1 Maiu, obiceiurile de la inmormĕntări şi de la nunţi, tăerea porcilor la Ignat, credinţa in descăntece, far-

[3]) Ele se joacă numai de ţigani, şi represintă Turci şi cadine.

mece, vrăji, in prevestirea cucuveicelor, in pocnetul icoanelor, in şerpii de casă, iele, năluci, mează-noapte, stafii, strigoi, tricolici, vărcolaci, smei, balauri, in deochi, că sfăntul Ilie goneşte dracii cănd tună, şi alte multe care s'a păstrat de Romăni ori unde s'au aflat ei.

Afară de aceste insă, mai intălnim nişte obiceiuri de origine romană, care astăzi la noi sunt uitate sau au dispărut cu totul; intre aceste găsim *pehlivăniile* (luptele). In comuna Eni-Sala districtul Tulcea, plasa Baba-Dag este obiceiul, ca in zioa de Sfănta-Treime să se adune flecăi de prin mai multe sate şi să se apuce la luptă, care se numeşte *pehlivănie*, de la cuvěntul turcesc *pehlivan* care insamnă luptător. Luptătorii sunt desbrăcaţi in pele pănă la jumětatea corpului şi se luptă numai din măni, in unele comune işi ung trupul şi cu unt-de-lemn.

Acest obiceiu este invederat o reminiscenţă a luptelor romane de *gladiatori*, care

şi ei aveau obiceiul păstrat de la Greci a-şi unge corpul cu oleu.

La Românii de dincoace de Dunăre acest obiceiu există din timpurile cele mai vechi, insă intr'o formă mult mai puţin caracteristică decăt in Dobrogia; aşa in căntecele populare se vorbeşte despre asemine lupte; in „Păunaşul codrilor“ [1]) găsim:

> Ei de brăe s'apucau
> Şi la luptă se luau.

Este cunoscut că Românii iubesc foarte mult şi astăzi trănta; ea se face in deosebite feluri: trănta voinicească, trănta ciobănească, trănta ursărească, trănta pe dreptate (adică fără piedecă).

Hobotul. La nunţi este obiceiul ca mireasa după ce se găteşte cu tel (petcală) să fie acoperită peste tot capul cu o pănză sau cit ce se numeşte sovon (hobot) incăt

---

[1]) V. Alecsandri, poesii populare p 25. Bucureşti 1866.

nu i se vede de loc faţa, ear la brău ţine o oglindă, şi astfel gătită este condusă de mănă pănă la biserică; inaintea ei merg doi flecăi purtănd un copac impodobit cu flori, cu hărtie poleită şi cu o maramă, pe care-l joacă necontenit pănă ajung la biserică; acolo acest copac in timpurile vechi se svěrlea pe biserică, acum insă se lasă in ograda bisericei.

Acoperirea capului s'ar părè că este obiceiu turcesc, dar el este de origine curat romană. In Transilvania, acest obiceiu există, şi hobotul se numeşte tulbent. La Romani faţa miresei se acoperea cu o pănză numită *flammeum;* Flamina a fost cea intăi femee romană care a intrebuinţat astfel de acoperíş, ce insamnă sfiala şi inocenţa fecioriei fiindcă ea a fost cea mai sfiicioasă şi nevinovată in viaţa sa. (Plin. lib. XXI. C. VIII).

Cănd se leagă mireasa la cap se zic următoarele versuri:

Taci mireasă nu mai plěnge,

Inimioara nu-ţi mai frănge,
Că la maică-ta te-oiu duce
Cănd s'a'ntoarce gărla'ncoace
Ş'a face jugul
Mugur,
Restee
Clostee,[5])
Tănjelele
Viorele,
Stremănările[6])
Floricelele.

Copacul inmormĕntărilór. Este obiceiul ca la inmormĕntările flecăilor şi a fetelor, să se ducă inaintea mortului un copac de lemn de prun, sau şi de alt-ceva, impodobit cu ştergare, cu busuioc, cu hărtie albă, cu canură (lănă) roşie; el se pune pe mormĕnt lăngă cruce. La Romani acest arbore era de chiparos (cupressus) ca semn de moarte, şi era sfinţit lui Pluton, zeul infernului.

Jijeu. In mai multe comune şi mai cu samă in comunele Seimenii mari şi Seimenii

---

[5]) rădăcina stuhului, [6]) nue

mici, este obiceiul ca in cea intăi Luni a postului mare, să se bată şi să se chinuească cănii; această zi se numeşte *jijeu*.

Acest obiceiu foarte curios poate că este o remăşiţă romană, ca amintire despre scăparea capitolului de invasiunea Galilor, prin găştele sacre pe când cănii au dormit: „tanto „silentio in summum evasere est non cus-„todes solum fallerent, sed ne canes quidem „sollicitum animal ad nocturnos strepitus „excitarent, anseres non fefellere, quibus „sacris Junonis in summa inopia cibi tamen „abstinebatur, quae res saluti fuit.“ (Tit. Liv. lib. V. 47).

Nu mai puţin sunt insemnate şi danţurile lor dintre care multe sunt necunoscute in România, aşa sunt: hora de brău, hora in bătae care se joacă numai de flecăi, hora ţigănească, cadăneasca, bătuta, tropanca, joenica, mărămile, un soiu de horă ce se joacă cu mărămi când se duce copacul inaintea miresei la cununie, sĕrbeasca, căzăceasca, raţa,

leasa, bulgăreasca, mocăncuţa, cerchezasca, greceasca şi altele,[7]) ce se joacă la sunetul cimpoiului, a fluerului sau a cavalului, singurele instrumente de musică ce se află in Dobrogia. [8])

Mai sunt ăncă *Drăgaica* şi *Păpălugă* care şi la noi in Moldova au fost din vechime după cum ne spune prinţul Dimitrie Cantemir,[9]) dar care astăzi a dispărut cu totul din obiceiurile poporului.

Dragaica se face in ziua de Simzieni la 24 Iunie de patru fete, dintre care doue imbrăcate bărbăteşte apucăndu-se cruciş de mănă cu celelalte doue, dănţuesc pe la case la căntecul unui fluerar care zice diferite arii de danţuri, apoi li se dă căte un bacşiş.

Păpăluga [10]) se face a treia joc după paşti

---

[7]) Mulţi bĕtrăni mi-au spus că in timpurile mai de mult s'ar fi jucat şi *căluşării*.

[8]) Buciumul a dispărut cu totul de vr'o zece ani.

[9]) Descrierea Moldovei pag. 287 şi 288. Iaşi 1851.

[10]) In Valachia se joacă şi astăzi păpăluga asemine tot de ţigance. Acest joc după cum ne spune d. Teodorescu e de origine tracică. (Incercări critice asupra unor credinţe, datine şi naravuri ale poporului romăn) pag, 129 Bucureşti 1874.

numai de ţigance, care mergĕnd pe la case dănţuesc strigănd: Păpălugă sue-te in ceriu şi deschide porţile şi ne dă ploi, ca să crească grăul, popuşoiul şi altele; stăpăna casei in timpul acela vine cu o galeată de apă şi o asvĕrle peste ele; apoi li se dă căte un bacşiş, o bucată de mălaiu, mămăligă, făină, ear cele mai de multe ori nişte haine vechi.

Mai remăn multe obiceiuri afară de cele ce le-am vĕzut, acăror origine este ăncă de cercetat aşa:

In Sămbăta lui Lazăr este obiceiul de se adună trei fete mici ca de 12 ani, dintre care una se impodobeşte pe cap cu tel (pe-teală) făcĕndu-se că este mireasă, alta se leagă la cap cu un tulpan ear cealaltă ţine un paner cu oue in mănă; ele merg pe la case şi dau ouele de pomană.

Cu o zi inainte de inalţarea Domnului la Ispas, mai multe femei şi babe ieu cu ele azime calde, ceapă verde şi rachiu, şi mer-gĕnd prin sat le dau de pomană pentru su-

fletul morţilor, zicĕnd ca să aibă pe drum, căci in acea zi ele cred că sboară morţii in ceriu.

In noaptea spre sfântul Dimitrie se fac *saegii:* mai mulţi flecăi intrunindu-se pornesc pe la case jucănd şi căntănd din fluere şi cavale, avĕnd cu ei şi un flecău imbrăcat in haine femeeşti de cadănă, apoi li se dă căte un bacşiş.

În ziua de lăsatul de brănză se fac *cucii,* adică s'adună 20 flecăi din care unul se imbracă ca diavolul cu coarne şi cu haine impestriţate şi se zugrăveşte cu negru pe obraz, numindu se impĕrat, apoi merg pe la case şi joacă după care apoi li se dă căte un bacşiş. Acest obiceiu a dispărut mai cu totul acuma.

In Joia din sĕptĕmăna a patra după paşti se fac *scaloenii;* in acea zi mai multe fete din sat se adună şi fac *scaloeanul:* chipul unui om mititel ca de-o palmă de lung făcut din lut, apoi il pun intr'un sicriu de

papură şi il dau pe Dunăre sau pe baltă, cănd atunci incep toate fetele a se face că plăng şi a se văicăra zicĕnd următoarele versuri:

Scaloeni Scaloean
Trupuşor de dician,
Scaloiţă Scaloiţă
Trupuşor de cuconiţă,
Măta că mi te-a cătat,
Te-a cătat, te-a intrebat
Prin pădurea rară
Cu inima amară,
Prin pădurea deasă
Cu inima arsă.

In multe locuri scaloenii inainte de a se arunca in apă stau trei zile ingropaţi in pămĕnt. După ce scaloeanul s'a dat pe apă toate fetele se intorc a casă, pun masa, fac bucate şi plăcinte, beau, mănăncă şi fac horă, ear flecăii căntă din fluer şi din cimpoiu.

III.

Interesant este a studia şi poesia populară păstrată la Romănii din Dobrogia. Din poesiile ce am adunat mai ales in comunele Ostrov, Bugeac, Perjoaea, Satul nou, Oltina, Beilic, Kuzgun, Mărlean, Aliman, Vlakioi, Rasova, Cocherleni, Seimenii mari, Seimenii mici, Topala, Samova şi Niculiţel, se va vedè că cele mai multe au aceleaşi motive ca şi in poesia populară de dincoace de Dunăre, apoi chiar comparaţiile şi expresiile samĕnă adese ori foarte mult. Totodată insă se va observa o lipsă de gust şi de idei poetice, o repeţire prea deasă a acelor aş cuvinte care dovedeşte o sărăcie de concepţiune şi in genere o lipsă de bun gust, şi de acel sentiment delicat estetic care caracterisează poesiile din Romănia de dincoace de Dunăre; atăt e de adevĕrat că sub apăsarea unei do-

minaţìuni străine se vestejeşte pănă şi floarea cea mai aleasă a sufletului omenesc.

Eată dăm aici o colecţiune din poesiile populare ce am adunat, care constau din colinda cu pluguşorul şi alte colinde, căntece bĕtrăneşti, doîne, hore, bocete şi descăntece.

PLUGUSORUL.

Se sculâ ist domn bun,
Vasile jupăn,
Cu plugul cu doisprezece boi,
Boi bourei
In coadă codălbei,
Şi-a arat joile
Văile,
Vinerile
Piscurile,
Marţile
Hărtoapele,
Căt iţi luau vederile.
Brazdă neagră resturna,
Grău in poală el lua,
Cu dreapta mi-l asvĕrlea
Sĕmăna şi isprăvea.
Pogoniciul il punea
De grapa şi măntuea.
  Ia mănaţi măi!
  Hăi! hăi!
A casă cănd el vinea
La jupăneasa-i privea,

O lună la ea şedea.
In grajd apoi mi-a intrat
Şi la cai el s'a uitat,
Scoase-un cal negru,
Negru ca corbu,
Iute ca focu,
Inşelat
Şi 'nrăfturat
Cum e bun de 'ncălecat;
Să vadă grăul a pórnit
De-i copt de-i părguit,
Şi l'a găsit frumos
Ca şi faţa lui Hristos,
In paiu ca trestia,
In spic ca vrabia,
In grăunţ ca mazerea.
  Ia mănaţi măi!
  Hăi! hăi!
Ist domn bun,
Vasile jupăn,
De bine ce-i părea
Pe-acasă nu dădea,
La tĕrg se ducea
Şi 'ndată imi lua
Nouă ocă de óţel
Şi nouă ocă de fer;
Pornì drept la Stan ţiganul,

Fii-ar a dracului mormanul!
Făcù nişte săcerele
Incărlicăţele
Cu dinţi de chipăreţele;
Dete la fini, finicele,
La nepoţi şi nepoţele;
Ĕi scoase 'n ghiaţa vĕntului
In capul pămĕntului.
Cu toţii când ei sosirĕ
La secerat se povĕrnirĕ:
Unii mănunchi făceau,
Alţii snopii legau
Şi in clae 'l clădeau,
Din clăi in cară 'ncărcau,
La arie ei plecau,
  Mai mănaţi măi!
  Hăi! hăi!
Ist domn bun,
Vasile jupăn,
Cu atăt nu se lăsa,
Şi degrabă apuca
In sat la Cegai
Ş'aduse opt cai
Cu coame cănite,
Unghii potcovite,
Cu cozi biciu făcute;
Cu copite trierau

Şi cu nările grăneau,[1])
C' urechile vĕnturau,
Cu coada il primeteau.[2])
  Ia mănaţi măi!
  Hăi! hăi!
Ist domn bun,
Vasile jupăn,
Cu-atăta nu se lăsa
Ci la turmă se ducea,
Nouĕ saci luâ vărgaţi
De la nouĕ turme fapţi;
Boii el mi-i injuga,
Sacii in carĕ punea,
La moară mi se ducea,
La moară la Căpătan
Unde-a fost Dumnealui an,
La moară la Văjiita
Unde-a fost baba Dumitra,
La moară la Siriclia
Unde-a fost baba Maria.
Cănd sosì la moară
Cu atăte carĕ
Aşa de 'ncărcat
Şi impovorat,
Moara s'a spăriat;

---

1) Scuturau
2) Alegeau de pae.

Puse coada pe spinare
Ş'apucâ in lunca mare.
Mai mănaţi măi!
Hăi! hăi!
Dar ist domn bun,
Vasile jupăn,
Luâ brăcinaru[1]) 'n gură,
Turul[2]) şalvarilor in mână
Ş'o scăfiţă
Cu trei tăriţe
Şi alerga
Şi tot striga:
Ptr, ptr, ptr, şi nea, nea, nea!
Moara sta
Şi se uita
Păn' punea măna pe ea.
Ia mănaţi măi!
Hăi! hăi!

Făcù măna otoboc
Şi o apucâ de scoc,
Cu toporu-i dă cioc, boc,
Ş'o trăntì earăş la loc,
Apoi grău că i-a turnat
Şi indat' a măcinat
De cu Joi

---
1) Brîul.
2) Fundul.

Păn' mai apoi.
  Ia mănaţi măi!
  Hăi! hăi!
Dar cea gazdă jupăneasă
La obraz nu prea frumoasă
In poartă eşea,
La moară privea
Se vadă carĕle
Şi harabalele
Încărcate cum vineau,
Cum vineau şi scărţieau;
Mănicele-şi sufleca
Mănile işi arĕta,
Nişte măni negre 'mbărnite
Ca nişte tănjeli părlite,
Dete 'n sită şi 'n covată
Şi cernù făina toată;
Făcù colaci mulţi
Mulţi de cei mărunţi,
Dă la fini şi finicele,
La nepoţi şi nepoţele.
Un colac a mai durat
De grău de cel mai curat,
Vrù să-l dee in camară,
Noi strigarĕm toţi de-afară:
Dă-ni-l pe uşă afară,
C'aşa-i legea de-astă sară;

Dac' a fi el de sacară
Nu-l lăsăm noi ca să peară,
Dac' a fi el şi de orz
Il dăm noi lui moş Găvoz,
Dac' a fi el de grău curat
Il ducem la noi in sat.
  Mai mănaţi măi!
  Hăi! hăi!
Daţi-ne doi, trei leişori
De bănişori,
Că doar nu-i marea
Cu sarea;
Daţi-ne doi, trei leişori
De bănişori
Să facem un boldişor,
Să 'nboldim cel bouşor
In trupuşor,
C'a dat plugul
Cu totul
In rădăcina de lăptucă,
Nu pot opt boi ca să-l ducă,
Şi'ntr'un os de rimă,
Tot mi se sfărimă;
Daţi-ne doi, trei leişori
De bănişori
Să ferecăm ferĕle,
Fearĕle, topoarele,

Ce noi le uitarĕm eară
Asară pe prisp' afară
Şi hoţii ni le luarĕ.
N'avem decăt o ipingea
Şi nu 'ncăpem toţi sub ea.
Dă-ne şoldul porcului
Cel din fundul podului.
De urat am mai ura
Dar ni-i că om insera.
Remăi jupăn sănătos,
Sănătos şi tot voios!
Căte pae pe casă
Ataţia lei pe masă,
Căte petre la făntănă
Atătea oale cu smăntănă,
Căte trestii groase
Atăte vaci lăptoase,
Şi la mulţi ani!

———

COLINDA.

Ici Doamne in ceste curţi,
Florile dalbei!
Unde-s străini oaspeţi mulţi,
Crescutu-mi-au nouĕ peri,
Nouĕ peri şi nouĕ meri,
De tulpină depărtaţi,
De vĕrfuri amestecaţi.
Sus in vĕrf la nouĕ peri
Arde nouĕ luminări,
Din acele luminări
Pică nouĕ picături,
Din acele picături
Făptu-mi-s'a trei riuri,
Trei riuri, trei păriuri;
Unu e cu vin curat
Curat şi ne-amestecat,
Altu e cu mirul sfânt

Ce se scurge pe pămĕnt,
Altu-i cu-apă limpegioară
Ca şi cea de primavară.
In riul de vin curat
Se scaldă Domn luminat,
Scalde-se
Băiade-se,
In apă limpezească-se,
Cu mir sfânt miruească-se,
In vestmĕnt primenească-se.
De-a rândul cu Domnul bun
Se scaldă şi moş Crăciun,
Scalde-se
Băiade-se,
In apă limpezească-se,
Cu mir sfânt miruească-se,
In vestmĕnt primenească-se.
Mai in colo mi se scaldă,
Mi se scaldă mi se spală
Ioan
Sfânt Ioan,
Ilie
Sfânt Ilie;
Scalde-se
Baiade-se,
In apă limpezască-se,
Cu mir sfânt miruească-se,

In vestmĕnt primenească-se.
Mai colo sfinţii se scaldă,
Mi se scaldă mi se spală,
Scalde-se
Baiade-se,
In apă limpezească-se,
Cu mir sfănt miruească-se,
In vestmĕnt primenească-se.
Tot acolo mi se scaldă
Ist domn bun şi mi se spală.
Domnul la el privea
Şi din gur'aşa-i grăea:
Unde te găndeşti
Te nădĕjdueşti,
De te scalzi
Te băezi
De-a răndul cu noi
Şi nu mai 'napoi?
Ori mie, ori lui Crăciun
Cel bĕtrăn şi cel prea bun,
Ori lui Ioan
Sfănt Ioan,
Ori lui Ilie
Sfănt Ilie,
Ori la cei sfinţi
Sfinţi părinţi.
Ist jupăn la Domn privea

Şi din gură-i respundea:
Doamne, mult eu mĕ găndesc
Şi chiar mĕ nădĕjduesc
Binelui care l'am fapt
De cănd eu m'am insurat.
Flămĕnzii săturat' am,
Pe 'nsetaţi adăpat' am,
Despoeţii imbrăcat' am,
Pe cei desculţi incălţat' am,
Frigurośii incălzit' am.
La marginea drumului,
La mijlocul cămpului,
Puţuri am făcut
Cu-apă de bĕut,
Care cum apa o bea
Tot mie imi mulţămea.
Dumnezeu la el privea
Şi din gură că-i grăea:
Ferice de tine
C'ai fapt bine,
In raiu măndru merge-vei,
Descuet tu găsì-l-vei,
Descuet şi luminat,
Intra-vei nejudecat
La prănz sta-vei nechemat,
Nechemat neimputat,
Pahar plin ĕi inchina,

Lumina te-a lumina.—
Sănătate 'n astă casă
Şi in cruci măndră frumoasă.

COLINDA.

Sub poalele ceriului
Flori-le dalbe!
La umbra nourului
Măndră masă e gătită
Pe earba cea inverzită.
Dar la masă cine şede
Dumnezeu ce toate vede;
Şi Crăciun
Cel bětrăn,
Şi Ioan
Sfănt Ioan,
Şi Ilie
Sfănt Ilie,
Şi toţi sfinţii d'impreună
Se aflau in voe bună;
Beau de-a răndul şi cinsteau
Şi frumos se 'nveseleau.

Dar când ochi-şi aruncau
De departe ei zădeau
Arhanghelul Mihailă
Ce vinea cu mare silă,
Iute alergând
Pe-un cal spumegând,
La Domnul ingenunchea
Când de el s'apropia
El din gură-aşa-i grăea:
Bei Doamne, te veseleşti
Şi cu sfinţii toţi grăeşti.
Cu idolii m'am bătut
Şi in luptă am căzut,
Rajul sfánt că l'am perdut.
Sfànt Petru a adormit
Idoli cheia i-a răpit
Şi in Raiu ei au intrat
Şi din el tot au pradat.
Luat-au luna
Şi lumina
Zorile şi razele,
Stelele şi soarele,
Cel toiag de judecată,
Ce judecă lumea toată;
Toate 'n braţe le cara
Şi in iad le aşeza.
Rĕu in raiu se 'ntuneca,

Tare 'n iad se lumina.
Raiul plăngea
Iadul ridea.
Pe Ioan şi pe Ilie
Ajutor dă-mi Doamne mie,
Din raiu ca să-i alungăm
Şi in iad să mi-i băgăm,
Inapoi să le luăm,
Lucrurile ce-au luat
Şi in iad le-au aşezat.
Luat-au pe Ioan botezănd
Şi pe Ilie tot trăsnind
Tot trăsnind şi fulgerănd
Şi pe idoli prăpădind.
Ioan botezănd ocolea
Ilie trăsnind prăpădea
In tot ceriul se 'nvĕrtea
Drept in iad că ajungea.
Luat-au luna
Şi lumina,
Zorile şi razele,
Stelele şi soarele,
Cel toiag de judecată
Ce judecă lumea toată,
Toate 'n braţe le lua
Şi in raiu le aşeza.
Frumos raiul lumina

Rĕu in iad se 'ntuneca,
Raiul imi ridea,
Iadul că plăngea.
Mai remăi dar sănătos
Şi in voea lui Hristos.

COLINDA.

Venitu-ne-au nouĕ ştire
Florile dalbei!
Că la dalba mănăstire
Nouĕ preuţi preuţesc,
Nouĕ diaconi citesc
In locaş dumnezeesc.
Ear când popa cel mai mare
Zărì eşind sfántul soare
Se bucura foarte tare
Şi la el că se uita,
Şi din gur' aşa-i grăea:
Bre Dascăle Constantine
De tocat vremea ne vine,
Eşi afară sui pe scară
La dalba clopotnicioară,
De trei ori tu bate 'n toacă
Să s'audă 'n valea seacă,

Nouă-ori tu bate 'n clopot
S'audă norodul tot,
La sfânta rugă să s'adune
Domnului ca să se 'nchine,
Să le erte din pěcate
Din pěcate-a treia parte,
Din greşeli pe jumětate.
Se suise
Şi bătuse,
Şi norodul auzise,
La sfânta rugă pornise.
Când ochii işi aruncau
Ei pe Mare cà zăreau,
O mică corăbioară
Cam pe la vreme de sară
Sfărămată şi smolită
Şi de valuri tot bătută,
Şi de maluri tot trântită.
Dar in trënsa cine este?
Popa Paraschiv soseşte
Cu-a lui dalbă preuteasă
Prea cinstită şi aleasă,
In vad când el imi sosea
Raizul [1]) din ea sărea
Par corăbiei bătea,

---

[1]) Cârmaciul.

Cu odgoane o oprea
Popa Paraschiv privea
Papuci 'n mănă lua
Din corabie jos se da
Cu-a lui dalbă preuteasă
Pre cinstită şi aleasă
Cu norodul impreună
Toţi 'n voia cea mai bună
Cararuea apuca
La sfănta rugă mergea,
Să se roage Domnului
A tot făcătorului
Să le erte din pacate
Din pacate-a treia parte
Din greşeli pe jumĕtate,
Se 'nchinase,
Le ertase
Din pacate-a treia parte
Din greşeli pe jumĕtate,
Apoi la ei el privea
Şi din gură le grăia:
Voi noue preuţi cinstiţi
Noue diaconi ce citiţi
Pre Dumnezeu pomeniţi,
Dar pe unde-i voi nu ştiţi;
Acum o se vĕ spun eu
Unde este Dumnezeu.

4

La Ierusalim el este
Şi de-acolo ne priveşte,
Din cea carte-a lui Crăciun
A lu Crăciun cel pre bun;
Sub un crac de tiparos
Cu mirosul pre frumos,
Mititel şi 'nfăşeţel
Pus intr'un mic legănel
Tot in faşă de matasă
Pe la margini cu-aur trasă.,
Bătĕnd vĕntul 'l leagănă
Căzind ploia 'l scăldă,
Zinele mi'l apleca.
Mai remai sănătos
In voia lui Hristos.

COLINDA.

Astă sară,
Florile da be!
Mare sară
Sara marelui Ajun;
Măni e ziua lui Crăciun
Când aice pe pămĕnt
S'a născut Domnul cel sfânt,
Mititel şi 'nfăşeţel
Ca un ănger frumuşel.
De bucuria cea mare
Isvoritu-mi-a isvoare,
Şi cămp părlit
Mi-a odrăslit,
Crengi ce s'a fost uscat
Toate-acuma că au dat.
Cănii de jidani săreau
Cum de veste ei prindeau,

Şi a catà incepeau
Prin toate părţile
Toate vadurile,
Toate grajdiurile,
Şi-l catarĕ
Nu-l găsirĕ.
Maica precista ce făcea
Ea de veste cum prindea,
Pruncul in braţe lua
Cărăruea-şi apuca
Sus in munte se urca,
Urc' un munte, urcă doi,
Urcâ până mai apoi,
Când l'al treilea sosì
Acolo şi poposì,
Ca să se mai odihnească
Prunculeţ să-şi primineascà,
Şi când ochi-şi arunca
De departe imi zărea
Că vine Ioan
Sfânt Ioan,
Cu Ilie
Sfánt Ilie,
Tot strigând
Şi bărăţind;
Striga tare
'N gura mare:

Ie-ţi măicuţă
Pruncu 'n braţe
Şi haideţi căt mai departe,
Mai la dreapta intr'o parte;
Acolo sunt trei riuri
Trei riuri, trei părăuri:
Unu-i de vin,
Altu-i de mir,
Altul de apuşoară
De cea limpegioară,
In cel de vin l'om boteza,
In cel de apă l'om scalda,
Cu bun mir l'om mirui,
Domnul că ni l'a zări;
In vestmînt l'om imbracà
Sus in ceriu l'om ridicà,
Toiag in mănă i-om da,
Sus ceriul se stăpânească
Norodul se-nţelepţească.
Sanatate 'n astă casă,
Astă casă 'n cruci frumoasă.

COLINDA.

Ear cel făt frumos,
Hai Lerumi Doamne hai!
Dimineață se sculà,
Pe ochi negri se spalà
Stergarul in mâni luà
Pe obraz că se ștergea,
La icoane se 'nchinà,
Cararuca-și apucà
La grajd drept el se 'ndreptà
Și 'năuntru 'mi 'ntra,
Cercà murgul
Cercà negrul,
Găsì murgul că-i mai bun,
Ăi mai bun și mai blajin,
Inșelat
Și 'nrefturat

Cum e bun de 'ncălecat,
De căpăstru mi'l trăgea
Afară că mi'l scotea
De parmac [1]) că mi'l legà,
Şi în casă se bagà,
Luă arcul încordat
Cum e bun de săgetat
Şi-o sicreată
De săgeată,
Afară mi le scotea,
Binişor că le legà
Cu cordiţa arcului
La cinchina [2]) calului
Sub poala caftanului;
Piciorul in scări punea
Şi pe cal incălecà,
Cruci cu dreapta 'şi făcea,
Toţi ogarii 'şi chemà,
Şoimii iuţi că mii luà
Cărăruea-şi apucà
Cam la vale
Cam sub soare.
Vînà zioa
Toată zioa,
Zi de vară

---

1) stălp.
2) Coamă

Pănă 'n sară;
Ear când soarele se duse
Şi de tot el se ascunse,
Pe când zioa amurgea,
Ochii el işi aruncà
Sub o tufă
De schindufă, [1])
Sora soarelui zăiì
Şi cu drag la ea privì,
Ea se la, se peptanà
Şi frumos se impletea,
Din inimă suspinà,
Din gură se blestemà:
Tu pĕrule
Perişorule,
Videte-aş de colilie [2])
Crescut pe-o mare câmpie,
Cei haiduci să mi te pască,
Rădăcina să nu-ţi crească,
Haidăii cu boi,
Ciobanaşi cu oi.
Dar el ce'mi fácea,
Calu-mi repezea,
Măna 'n brlu ăi sumetea [3])

---

[1]) Burueana.
[2]) Un fel de earbă.
[3]) Bagà.

Şi pe cal me-o aruncà,
Cararuea-şi apucà
Şi acasă mi-o ducea.
—Ea din gurá aşa-i grăia:
In şelar
In porumbar
Ascundemă bine,
Că din urmă vine
Zori incercători,
Luceferi ispititori.
Sanatate 'n ceastă casă
Ceastă casă 'n cruci frumoasă.

COLINDA.

Ferice de ist domn bun,
Hai Lerumi Doamne hai!
Că-ămi are
Fată mare
Şi mi-o cere
Portar mare,
Da mai cere
Zestre mare:
Cirezi de boi,
Turme de oi,
De-ale ciute
Şi cornute,
Pluguri multe
Cu cornaci
Şi pogonaci,
Cere mia de mioare

Tot de cele fătătoare,
Mai vre suta de cornute
Cu lăni dalbe poleite,
Cere zeciuri de berbeci
Tot berbeci de acii beci,
Şi pe Negrul
Şi pe Murgul
Cu coama viforită. [1])
Cu coada bici făcută.
Cănd părinţii auzea,
Tare mai ingălbinea,
Şi remase ei uimiţi,
Uimiţi şi înmărmuriţi,
Şi-a ei fraţi
Intristaţi.
Fata că la ei privea
Şi din gură le grăía:
Ce staţi părinţi
Inmărmuriţi
Şi voi fraţi
Intristaţi,
Ori de zestrea ce-o s'o daţi?
De-aceea nu vĕ găndiţi
Şi nu vĕ mai ingrijiţi.
Azi e sfănta Sămbătă,
Măni sfănta Duminică,

[1]) Zburlită.

Intra-voi in chilioară,
Pune-oi faţa la-'nalbeală,
Buze moi la rumineală
Şi sprinceni la inegreală;
Imbraca-voi ii
Ia din cele mii
Şi o rochie
De coftarie, [1])
Şi brîu lat
De Ţarigrad
Şi papuci
De pe la Turci;
Veni-va Joi cu horile
Şi Duminici cu nunţile;
Aşa dalbă şi frumoasă
Cu flori mândre şi voioasă
Eu la horă oi eşì,
Toţi la mine or privì,
Portar mare m'a zărì
Şi cu mine a vorbì,
Zestrea toată mi-a erta
Şi bani mulţi el că mi'a da.
Ear voi părinţi
Să 'mi dăruiţi
Pe Negru
Ca focu

[1]) Stambă.

Inşelat
Şi-'nrefturat
Cum e bun de 'ncălicat.
Meargă calul cel de dar
Alăture pe lăngă car,
Şi radvan
După radvan,
C-'aşa-i legea din bătrăni,
Din bătrîni din oameni buni.
Eară fata cea frumoasă
Ea se fie sănătoasă
Cu-a ei părinţi
Cu a ei fraţi.

COLINDA.

La tulpina unui brad
Hai Lerumi Doamne hai!
Un cerb mi s'a lăudat,
Că nime nu l'a vězut
Că nime nu l'a ştiut,
Unde el s'adapă
Cu limpede apă,
Apă din nastrapă
Ce-a colo cură
Cu picătură,
Şi unde el imi paşte
O earbă ce creşte
Şi-'n vărf se 'mpleteşte
In cinci găităneşte;
Numai cest domn buu
Vasile jupăn,

La vănat cănd eşia
Atunci se i mpiilcja,
El pe cerb de mi'l găsea
La umbră de lin, [1])
Lin măicuţălin,
Şezĕnd
Rumegănd
Ameazǎ fǎcĕnd;
Atunci el ingenunchea
Arcul că mi'l intindea,
Săgeata in el punea
Şi incet o slobozea,
Pe cerb mi'l lovea
Şi mi'l străpungea
Coast-a-tria io rupea
Unde sufletu-i şedea.
Cerbul atunci că sărea
Şi ast-feliu se blestema:
Urechele mele
Videv aş parcele! [2])
Voi n'aţi simţit
Na'ţi auzit
Săgeata venin',
Frunza foşăind,
In mine intrănd.

---

[1]) Copac
[2]) Bucăţele.

Săgeată 'nvrăstată,
Videte-aş uscată!
Rĕu mai lovit
Rĕu mai rănit.
Ochişori iubiţi,
Videv-aş săriţi!
Cum de n'aţi zărit,
Cum de n'aţi vĕzut
Săgeata venind
Frunza clătinănd,
In mine intrănd!
Săgeată 'nvrăstată,
Videte-aş uscată!
Rĕu mai rănit,
Rĕu mai lovit.
Cerbul apoi că grăia
Istu-i domn ce'l auzea:
In zile ce-ai născut
Parte tu că mi-ai avut
La a ta nuntiţă
De a me cărniţă.
Tu Vasile, fĕt frumos,
Remăi dară sănătos,
Cam in voia lui Hristos.

COLINDA.

Prundulet de mare
Sub soare resare,
Un verde darvênt [1])
Bătut tot de vênt;
Nu'i verde darvênt
Nici bătut de vênt,
Ci'i un roş călin [2]),
Bătut de vînt lin.
Sus mi'i frunza deasă
Jos mi'i umbra groasă,
Sus frunza măruntă,
Jos umbra rotundă.
Jos la rădăcină,
La verdea-i tulpină,

[1]) Un soiu de copac.
[2]) Un soiu de copac.

Pat mare 'ncheiat
Cu scănduri de brad,
Cu stălpuri de fag
Să'l priveşti cu drag.
Muşchiul bradului
Şi-a molitfului,
In pat aşternut
Cum nu s'a vĕzut.
Peste-aceste toate
Mai sunt aşezate
Covor de matasă
De matas'aleasă.
Pe el chiroţica [1])
De cea picăţica,
Peste ele toate
Mai sunt aşezate,
Perne frumoase
Şi tot alease.
In pat ce se vede,
Oare cine'mi şede
Marĭa cu ochi verzi
Să'i vezi să nu'i crezi,
Cu Voinea iubit
Din resboi sosit.
Coasă si-'nchindeşte [2])

[1]) Pănză.
[2]) Ţesă pănză.

Brîu verde'mpletește
Pe marea privește
Departe'mi zărește,
O corăbioară
Mică sprinteoară,
Neagră și smolită
De valurî bătută,
De maluri trîntită.
In ea se zăresc
Greci care sosesc,
De cei ce s'au dus
Marfă de-au adus,
Fir și ibrișin
Postav de cel bun.
Sculuri cu matasă
Că sunt mai frumoasă,
Trag și chiuesc
La mal năvălesc,
Din gură grăesc:
Ori ți'i frățior
Ori ți'i verișor?
Nu mi'i frățior,
Nu mi'i verișor,
Ce-i Voinea al meu
Ce am iubit eu,
Din oaste sosit
Rupt și ostenit.

— Ia pas de mi'l scoală
Facă socoteală,
Şi să ne vorbească
Să ne vămuească ;
Fir şi ibrişin
Postav de cel bun,
Sculuri de matasă
Ca să-i coşi camaşă,
Vama să'şi o ea
Drumul să ni dea.
Mai remăi senătos
Ca un trandafir frumos!

COLINDA.

Ici in ceste curţi
Lerumi Doamne Lerumi!
Crescutume-au
Născutume-am
Doi meri impletiţi
Din toamnă săditi
Din vară'nfloriţi;
Jos la rădăcină
La verdea tulpină,
Frumos danţ se trage
Măndru că mai merge;
Mihai dănţueşte,
Toiag resuceşte
Sus ăl asvărleşte,
In măni ăl primeşte.
Şi să ferceşte:

Ferice de mine
Că ămi merge bine,
De cănd m'am născut
Parte me-am avut,
De taica,
De maica,
De doamnă 'nţăleaptă
Cuminte cinstită
De cănd m'a luat
Bine m'a purtat,
Cu cămeşi de in,
Cu guler de fir
De fir chear baş-fir.
Şi-apoi mă mai poartă
Ziulica toată
Cu dalb zăbun [1])
Tot de cel bun,
Cu nasturi cutaţi
Pe pept revarsati.
Ear nevasta lui
Fericitului,
Aşa se măndrea
Şi aşa grăia:
Ferice de mine
Că tare mii bine,
De cănd m'am născut

[1]) Straiu.

Parte c'am avut,
De taica,
De maica,
De domn tinerel
Tănăr frumușel.
De cănd m'a luat
Bine m'a purtat,
Cu dalbă rochiță
De cea'n patru iță,
Dalbă de matasă,
Măndră și aleasă;
Și-apoi mă mai poartă
Ziulica toată,
Cu rochița 'n ținte, [1])
Cu brîu cu cuțite.
Cuțite cu zale
Lasate pe șale,
Cuțite cu bolduri
Lasate pe șolduri.
Remăi jupăn seuătos
Cam in vestea lui Hristos!

---

[1]) Bambi galbeni.

COLINDA.

Ferice de ist domn bun
Vasile jupăn,
Trei feţi mari ămi are
Cu toţii au stare,
Şi căte trei
Cu meserii.
Unu'i Lin-umblă
Ce berbeci primblă,
Altu'j vinărici
Cel din podgorici,
Cel ce'mi are buţi cu vin
Şi bătloage cu pelin,
Altu'i Comet-mare
Cel ce buni cai are,
Ear Dumnezeu cel Sfănt
S'a pogorit pe pămînt,

Pe bunul bucatelor
Pe dulceaţa poamelor,
Ici la gazdă la domn bun
Vasile jupăn.
Acest domn bun
Vasile jupăn,
Cum ăl videa
Bine'i părea ;
Şi-a trimes la Lin-umblă,
Cel ce berbecii primblă,
Trei berbeci graşi ca s'aducă
Masă măndră ca se facă;
Să-mi ospete pe Hristos
Cum e bine şi frumos.
Trimisese,
Adusese,
Pe Hristos mi'l ospătase.
Şi a trimes la Vinarici
Cel ce stă in podgorici,
Buţi cu vin ca să-mì aducă
Indată să-mi mai aducă,
Cu rachiu vr'o trei bătloage
De cele cu multe doage;
Să cinstească pe Hristos
Cum e bine şi frumos
Trimisese,
Adusese,

Pe Hristos că mi'l cinstise
Şi frumos mi'l ospătase.
A zis şi lui Comeţ-mare
Cel ce buni cai că'mi mai are,
Să-mi aducă opt jugani
Cu toţii ca de trei ani;
Şi-o carîtă,
Zugrăvită,
Cu postav verde'nvălită,
Să petreacă pe Hristos
Cum e bine şi frumos.
Trîmisese,
Adusese,
Pe Hristos mi'l petrecuse.
Chiar din poarta raiului
Păn in slava ceriului.
Unde bici de foc plesnea
Şi cu nori s'amesteca;
Mai jos apoi se lăsà
Pe-un măndru şes se oprea,
Cu livezi
Verzi,
Şi cu apă rece
La inimă merge.
Atunci ist domn bun privea,
Şi din gur'aşa grăia:
Să te 'ntreb am vrut eu Doamne

Rogute şi mie'mi spune,
Când e capul veacului,
Sfărşitul pămîntului.
Atunci Domnul ăl privea,
Şi din gură ăi grăia:
Când fiul pre tata-'njură
Şi fiica pe mam'ambală;
Finul pe naş înjură
Fina pe naşa'mbală;
Acelai capul veacului,
Sfărşitul pămîntului.
Mai remăi dar senătos
Cam in vestea lui Hristos!

COLINDA.

Ici Doamne in ceste curţi
Hai Lerumi Doamne hai!
Crescutume-au,
Născutume-au,
Doi meri nalţi
Minunaţi;
De tulpină departaţi
De vărfuri amestecaţi.
Jos la rădăcin'-un pat
Mare lat şi incheiat,
Cu scăndurile de brad
Şi cu stălpii tot de fag.
Dar in pat ce'i aşternut,
Cu flori măndre tot ţesut?
Covor verde de matasă
De matasa cea aleasă,

Peste covor chiroțică
Chiroțică picățică;
Peste ele peste toate
Ămi mai stă tot așezate,
Perne-alease
Și frumoase.
Dară cine ămi doarme 'n pat
Ist domn bun de mult culcat,
Culcat cu-a lui jupăneasă
Cea frumoasă și aleasă.
Ei dormise cât dormise
Doamna din somn se trezise;
La domnul seu ea privea,
Și din gur'așa-'i grăia:
Destul timp cât ai dormit
Că ne-a nins ne-a viforit;
Domnul la ea că privea
Și din gură ăi zicea:
N'a nins nici n'a viforit,
Vînt de vară ne-a bătut
Din pometul raiului
Din crengile mărului,
Vînt de var' a adiat
Flori de măr s'a scuturat ;
Peste noi s'a revarsat.
Culcăte și'i mai dormi
Până soare-a resări.

Flori de măr s'or vesteji,
Fețele s'or rumeni.
Mai remăi domn bun voios
Cam in vestea lui Hristo !

COLINDA.

Din vad in vadul Brăilei
Florile dalbe!
La intorsătura gărlei.
Merge Niţă calare
Pe o verde carare,
Pe-un cal galben găngurel
Găngurel şi frumuşel,
Cu scări dalbe argintii
Cu friu cu rastagalii [1])
Cu zgărbaci [2]) cu măciulii [3])
Se certà el cu Turcii,
Cu Turcii şi cu Frăncii,
Să-i dea Turcii vadurile,
Şi Frăncii corăbiile;

[1]) Rotiţe la zabalele calului.
[2]) Bici.
[3]) Canafuri.

S'a certat
Le-a luat,
De ce-a parte le-a çarat.
In cea parte'n Dalbanaşi
La oamenii groşi şi graşi.
Se i robească in trei neamuri
In trei zile pe trei pleanuri [1])
Pleanu'ntăi că me-a robit,
Tot junei
Şi tinerei ;
Plean al doile că a robit,
Neveste că a smomit;
Plean de-al treile că a robit,
Fete mari că a răpit.
Vin junei şuerănd
Şi nevestele săltănd,
Fete mari hore făcĕnd.
Cam pe urma tuturora
Eaca vine Mărioara,
Mărioara Smădioara ;
Cu cosiţa gălbioară
Tot plîngînd
Şi suspinănd,
Faţă dalbă sgăriind
Păr galben dărăpănînd.
Niţă din gură-i grăia:

[1]) Moşi.

Taci tu nu mai suspinà,
Nu te duc roabă să'mi fii,
Ci te duc doamnă să-mi fii,
Doamna curților
Nora părinților,
Cumnățica fraților
Fraților surorilor,
Stăpîna argaților.
Remăi domn bun senătos
Cam in vestea lui Hristos!

COLINDA.

Prunduleţ de mare
Crescutume-au tare
Aici pe pămînt
Un verde darvint;
Nu'i verde darvînt
Dar îi roş călin
Că'l bate vînt lin.
Sus cu frunza deasă,
Jos cu umbra groasă,
Sus frunza măruntă,
Jos umbra rotundă,
Jos la rădăcină
La verdea-i tulpină,
Oşti me-a tăbărit,
Şi mi s'a oprit.
Oşti Moldovineşti

Şi Craioveneşti
Şi chiar Munteneşti,
De la Bucureşti.
Ele domn că n'au,
Şi domn căutau,
Din casă
In casă,
Din masă
In masă;
Aici au stat
Şi me-a aflat,
Că ist domn bun
Vasile jupăn,
Are un fecior,
Fecior pe Nistor,
Ce'i bun de domnit
Cum nu s'a pomenit.
Dăni'l taică dăni'l
Dăni'l maică dăni'l;
Taica mi'l dădea,
Maica nu vroia,
Că'i mic mititel
La trup puţintel;
Nu ştie-a domni
Nici a boeri.
Dăni'l taică
Dăni'l maică,

Că e lesne a domni
A domni şi-a boeri;
La masă el se şadă,
Imprejurul lui se cată,
Să bea se mănînce,
Pahar se rădice,
Caftan să-mi imbrace,
Cal bun să-'ncalece,
Pe poartă să-mi easă,
Oşti să'nşiruească.
Oşti Moldovineşti
Şi Craioveneşti,
Şi chiar Munteneşti
De la Bucureşti.
El se pregătească
Şi se impărţească,
Lefi la lefegii,
Cai pe la spahii,
Arme la armaşi,
Cai la calaraşi.
Remăi dară senătos
Cam in vestea lui Hristos.

COLINDA.

Ear Vasile făt frumos
Florile dalbe!
De dimineaţă se sculà,
Pe ochi negri se spălà,
Ştergar in mănă luà,
Pe ochi el că se ştergea,
La icoane se'nchinà,
Cărăruea'şi apucà,
La grajd de peatră mergea,
Acolo că ămi intrà;
Cercă murgul,
Cercă negrul,
Găsi negrul
Cal mai bun,
Mai blajin,
Inşelat şi'nrefturat,

Cum e bun de'ncălecat.
De căpăstru mi'l luà
Şi afară mi'l scotea,
De parmac că mi'l legà,
Şi in casă se ducea,
Lua arcul incordat
Cum e bun de săgetat,
Şi-o sicreată
De săgeată,
Toate in braţe le luă
Şi afară le scotea;
Binişor că le legà,
La cordiţa arcului
La cinchina calului,
Sub poala caftanului;
Suliţa'n mănă luà,
In pămînt o infipgea,
Cu dreapta cruce'şi făcea,
Picioru'n scară punea,
Şi pe cal se asvărlea;
Ogari galbeni ăşi chiamà,
Ogari galbeni pe pămĕnt,
Şoimei vineţi sus din vĕnt,
Cum alţii nici că mai sunt.
Cărăruea apucà
La vănat el ămi plecà,
Vinà zioa

Toată zioa,
Zi de vară
Pănă'in sară;
Cănd soarele apunea
Şi vremea se inturnà,
Cănd ochi negri 'ş-aruncà,
Văzù leul adormit
Adormit şi neclintit;
Sub o tufă
De schindufă.
Al deşteptà
Nu s'encredea,
Al săgetà
Nu s'endurà.
Negrul seu cănd nechezea
Leul mi se deşteptà;
Prinsă leul a fugi,
Ogari galbeni al goni,
Ogari galbeni pe pămînt,
Şoimi vineţi sus din vînt.
Tocmai mult nu mi'l gonea,
Căci pe leu mi'l obosea;
Atunci cal bun repezea,
Cu leul s'alăturà,
De urechi că mi'l luà,
Binişor că mi'l legà,
Cu cordiţa arcului

Arcului voinicului;
Cărăruia 'ş-apuca
Acasă că se ducea,
La părinţi el că strigà:
Ea vezi maică,
Ea vezi taică,
Ce-ai scaldat,
Şi ce-ai băeat.
Că-ţi aduc leul legat
Viuşor nevătămat;
Toată lumea-'l auzea
In cale i se pornea,
Şi din gură ăl fericea.
De pe cal se coborea,
Calul seu că mi'l primblà
Pănă ce se recorea,
Apoi in grajd ăl băgà,
Şi la iesle mi'l legà;
Fîn cu flori ăi revarsa,
Fîn cu flori
Din serbători.
Remăi dară senătos,
Ca un trandafir frumos!

COLINDA.

Crescutume-au,
Florile dalbe!
Născutume-au,
Fir de măr aurel,
Măndru şi frumuşel;
Face merele
'N toate verele
Frumoase
Arătoase.
Ce folos că le face,
Dacă nu se coace;
Duf de mare neagră
Când vine'n desară
Din vînt
Pe pămînt,
Saıe'n merişor

Măncă binişor.
— Nu măncà,
Nu le stricà,
Frunza nu o dărăpănà;
Prinsă măru-a se văità
Cu glas mare a strigà:
Cine'n lume s'a aflà
Duf de mare-a săgetà?
Niţă'n vad se prileja
Pe măr de mi'l auzea,
Cum strigà
Si văità.
Iute-a casă alergà,
Şi ingrabă ajungea;
Lua arcul incordat,
Cel ce'i bun de săgetat,
Şi-o sicreată
De săgeată,
Toate'n braţă le luà,
Cărăruea apucà,
Cărăruea cam sub soare,
Ca să meargă'n vad la mare;
Acolo când el sosi,
Toată zioa că păzi,
Zi de vară
Până'n sară;
Vine zioa'nturnătoare,

Sare-afară duf de mare,
Din vînt
Pe pămînt,
Sare'n vîrf de merişor,
Prins'a mînca binişor.
— Nu mâncà
Nu le stricà,
Frunza n'o dărăpănà,
Prinsă măru-a se văità.
Niţă mărul auzea,
Tare-acolo alergà,
De genunchi ingenunchea
Şi arcul ăşi intindea,
Şi săgeata me-o punea;
Duf de veste că prindea
Şĭ din gur'aşa-i grăia:
Niţă nu mă săgetà,
Că degeaba te sileşti,
Pe noi să ne prăpădeşti,
Căcĭ suntem vr'o nouă fraţi,
Ce au fost toti săgetaţi,
Dar nici unul n'am murit,
Căci in mare ne-am dosit
Remăi dară senătos,
Cam in vestea lui Hristos!

COLINDA.

Vasile'mi slujeşte
Florile dalbe!
La domnul Constantin
Boer de Măcin
Cu chimiru'n brău,
Cu murgul de frîu,
In dreapta cu clondirul,
In stînga cu paharul,
Pahar că umplea,
La domn intindea,
De greu ce ofta,
Paharul varsa,
Pe poala de domn
De domn de stăpîn,
Domnul ăl privea,
Şi la el grăia:

— Da ce-ai găndit,
Ce-ai socoțit,
Că eu am să mor,
Şi-am se mă cobor,
Din a me domnie
Şi-a me boerie?
Vasile că ăl privea
Şi așa el îi grăia:
Doamne Constantine,
Uitite la mine,
Nicĭ am socotit,
Şi nici am găndít,
Că tu ai să mori
Şi să te cobori,
Din a ta domnie
Şi-a ta boerie;
Că eu m'am găndit
Şi me-am amintit,
Peste negri munți
De ai mei părinți.
Părinciorii mei
Ce or fi făcĕnd ei!
Prînzuri ce intind
De loc nu le prind,
Tot de jalea mea
Amară și grea.
Frățiorii mei

Ce-or fi făcĕnd ei!
Cai ăşi hrănesc
Ce in grajd slăbesc,
Nu'i pot alergà
Nici nu'i pot purtà,
Tot de dorul meu
Şi de focul meu
Surorile mele
Ce-or fi făcĕnd ele!
Cununi impletesc
Ce se vestejesc,
Nu le pot purtà
Tot de jalea mea,
Şi de focul meu
Ce le arde greu.
Domnul Constantin
Boer de Măcin,
La el că privea
Şi aşa-i grăia:
Slujeşte'mi tu mie
Păn la Săn-Văsie, [1])
Când s'empart moşii,
Şi se schimb domnii;
Eu te-oi milui,
Şi ţi-oi dărui,
Un cal cu'n caftan,

[1]) Sfântul Vasile.

Şi-un verde radvan,
Cu opt telegari,
Măndri harmasari,
Negri ca corbul,
Şi iuţi ca focul,
Cu doi siciraşi [1])
Negri ţiganaşi;
Şi ei că te-or duce,
Repede te-or trece,
Peste negri munţi,
La a tăi părinţi.
Prînzuri or prînzi,
Şi s'or veseli,
Tot in cinstea ta,
Şi'n dragoste: ta;
Frăţiorii tăi
S'or veseli ei!
Cai ce'şi hrănesc,
Şi în grajd slăbesc,
Ăi vor alergà,
Şi îi vor purta,
Tot in cinstea ta,
Şi'n dragostea ta.
Surorile tale
N'or mai fi cu jale,
Cununi impletind,

[1]) Vezetei.

Pe toate-isprăvind,
Le-or pute purtà,
Tot in cinstea ta,
Şi'n dragostea ta.
Mai remăi in voe bună!

COLINDA.

Pe un câmp departat,
Florile dalbe!
Cu flori preserat,
Pe margini de lac,
Unde ciute pasc,
Paşte şi s'adapă,
Cu limpede apă,
Şi-o ciută meoară,
La păr gălbioară,
La bot brezişoară
Paşto se soreşte
In trei părţi priveşte,
Şi se străjueşte,
De-o parte de Turci,
De-o parte de Frănci,
De-alta de Marin

Vănatului chin.
Ce un cal hrăneşte
Şi-un ogor păzeşte,
Şi-un şoim de vănat,
Cum nu s'a mai dat.
Calul mi'l hrăneşte,
Şi mi'l ingrijeşte,
Tot cu orz pisat
In vĕnt vănturat;
Şi incă'l adapă
Cu-apă din nastrapă.
Calul işi hrănea,
La vănat eşia
Pe margini de lac,
Unde ciute pasc.
Ciutele 'l zărea,
Din gură grăia.
— Peste noi a da,
'N goană ne-a luà,
Şi ne-a tot gonì,
Şi ne-a ostenì,
Până 'n lunca verde,
Ce colo se vede,
Unde earba creşte,
In vărf s'empleteşte,
In cinci găităneşte.
Şi 'ncă ne a gonì,

Şi ne-a ostenì,
Unde apa cură
Căte-o picătură.
Şi'ncă ne-a gonì,
Şi ne-a ostenì,
Păn la munti
Căırunţi.
Munti cărunţi nu s'au aflat,
Şi nici incă s'a mai dat;
Dar noi i-om face,
Şi i-om prea face,
Tot cu păr de ciută,
De ciută măruntă.
Şi'ncă ne-a gonì,
Şi ne-a osteni,
Păn la lacul alb,
Cel la apă dalb.
Dar lac alb nu s'a aflat
Şi nici incă s'a mai dat.
Dar noi l'om face,
Şi'l vom prea face,
Cu lapte de ciută,
De ciută măruntă,
De ciută meoară,
La păr gălbioară,
La bot brezişoară.
Şi'ncă ne-a gonì,

Şi ne-a osteni,
Păn la lacul roş
Roş poroş.
Dar lac roş nu s'a aflat
Şi nici incă s'a mai dat.
Noi că l'om face
Şi'l vom prea face,
Cu singe de ciută,
De ciută cornută,
De ciută meoară,
La păr gălbioară,
La bot brezişoară.
Şi 'ncă ne-a gonì,
Şi ne-a ostenì,
Păn la pod de os,
Măndru şi frumos.
Pod de os nu s'a aflat
Şi nici incă s'a mai dat.
Dar noi l'om face,
Şi l'om prea face,
Tot cu os de ciută,
Ce la glas e mută,
De ciută mioară,
La păr gălbioară,
La bot brezişoară.
Toate ciutele-or perì,
Şi ele s'or prăpădì;

Nu mai eu am se scap,
Pe margini de lac.
De cal ne calcată,
De bici ne-urzicată,
De ogari ne-pişcată
De şoimi nę zgăriată.
Iar cel făt-frumos,
Fie sănătos,
Cam in vestea lui Hristos!

COLINDA.

Jiul mic, mare-a venit,
Şi amarnic s'a lăţit;
Căci de mare
Margini n'are,
Şi plăvie ami aduce,
Şi la vale că mi-o duce,
Tot brazi nalţi,
Minunaţi,
Molifţi verzi
Cum nu'i vezi;
Pintre brazi
Pintre molifţi,
Bohor[1]) negru inoată,
Şi pe coarne ămi poartă,
Leagăn măndru şi frumos,

[1]) Bour.

Lucrat cu sedif şi os;
Coperit cu taftă verde,
Dar in el cine ămi şede
Ileana cu ochi căprii,
Cu obrazii rumenii,
Ea tot coasă şi 'nchindeşte,
Şi frumos mai potriveşte,
Intr'un guler şi-o basmà,
Albă dalbă ca zioa,
Guleru-i-a fraţilor,
Basmaoa-a surorilor.
Ea la Bohor se uită,
Şi din gură âi grăia:
— Lin mai lin cu 'notatura,
Să nu sminteşti cusutura.
Fraţii mei de te-or vedea,
După tine-or alergà,
Ţie vadul ţi-or inchide
Şi pe tine că te-or prinde,
Frumos capul ţi-or tăia;
Şi-apoi din cărniţa ta,
Nunta a nunti cu ea,
Şi-apoi din pelcica ta,
Covor faceor cu ea,
Şi-apoi din coarnele tale,
Face-vor ei lingurele,
Lingurele păhărele,

De-or lumi boeri cu ele,
Remăi dară sănătos,
Cam in vestea lui Hristos!

CANTICE BATRINESTI.

CHIRA CHIRALINA.

In vadul Brăilei,
Lăngă crăşma Chirei
Mi se incarcă,
Cam pe la toacă
Done, trei sandale, [1])
Şi un caic mare.
Cine le incarcă
La vreme de toacă
Cu fir, ibrişin,
Postav de cel bun,
Blănuri de samuri,
Ghiuluri de matasă,
Marfă femeească,
Că e mai bănoasă
Şi e mai frumoasă?
— Harapul ciudatul,

[1]) Un fel de caic.

Cănele spurcatul,
De legi lepadatul.
— Harapul ciudatul
La Chira cătà,
Din gură-i grăia:
— Chira, Chiralină,
Frumuşică zină,
Floare din grădi. ă,
Nu mĕ las de tine,
Să 'mi fii tu soţie,
Şi ţi-oi face ţie
Aşternutul tĕu,
Jur pe Dumnezeu!
De galbeni venetici
Tot de cei in cinci,
Tot de lei bătuţi
Cu sirmă 'npletiţi
De cei ce am mulţi.
— Chira Chiralină,
Frumuşică zină,
Floare din grădină,
Din gură zimbea
Ast-feliu respundea:
Unde s'a vĕzut
Sau s'a pomenit
Hărăpoaicele
Ca corboaicele,

In ţar'-Arabească
Să se mai găsască
Ca să mĕ cintească?
Când m'or zărì,
M'or otrăvì,
Nu m'or cinstì.
— Chira Chiralină,
Frumuşică zină,
Floare din grădină,
Nu te văicărà,
Hatăr nu'mi stricà,
Mor de dorul tĕu,
Jur pe Dumnezeu!
— In braţe mi-o luà
In sandal mi-o punea,
Bine că mi-o legà,
Cu şfori de matasă
Impletite'n şase,
Cu şfori de bumbac
Strânse de catarg;
Iar fraţii Chirei,
Hoţii Brăilei,
A casă veneau
La poartă strigau:
— Chira Chiralină,
Frumuşică zină,
Floare din grădină,

Poarta ne-o deschide
Şi-apoi ne-o inchide;
Marfa ce-o avem
In curti s'o băgăm,
Căci zioa ne-apucă,
Potira ne 'ncurcă.
— Maica Chirei eşia
Cu lacrimi respundea:
— Chira ar deschide,
Dar n'are de unde,
Căci negrul harapul,
Cănele spurcatul,
De legi lepadatul,
In sandal a pus'o
Şi cu el a dus'o.
Fraţii Chirei când grăia,
Poarta li se descuea,
Marfa 'n curte o baga
Şi frumos mi-o descarca
Şi cu toţii intreba:
— Se ne mai spui cu gura,
Unde s'a dus Chira?
Măsa lor le-a aratat
In cotro s'a departat,
Dar ei când mergeau
In sandal zăreau
Din gură ziceau:

— Chira Chiralină,
Frumuşică zină,
Floare din grădină,
De eşti in cel sandal
Nu departe de mal,
Dacă ne auzi,
Tu să ne respunzi.
Chira că-i zărea
Şi le respundea:
— Nene Constantine,
Ai milă de mine,
Stau legată
Ferecată,
Cu şfori de matasă,
Impletite 'n şase,
Cu şfori de bumbac
Strănsă de catarg;
Iar voi fraţilor
Şi voinicilor,
Vĕ apropiaţi
De mĕ deslegaţi,
Şi apoi mĕ luaţi;
Căci negrul harapul,
Cănele spurcatul,
De legi lepadatul,
Bine-a potrivit
Căci au adormit;

Iar frații Chirei,
Hoții Brăilei,
In caic urcară
La sandal plecară;
Pe harapul mi'l tăia
In mare âl aiunca,
Pe Chira o deslegà
Şi acasă mi-o ducea.

MAICA BETRANA.

Primblă mi se primblă
Pe cel mal de gărlă,
Cea maică bĕtrănă
Cu brăul de lănă,
De lănă semă, [1])
De pĕr de cămilă;
Din drug[2]) indrugănd,
Din furcă torcĕnd,
Din gură 'ntrebănd:
— Dunăre, Dunăre,
Drum făr' de pulbere!
Ş' făr' de hăugaş,
Trup mult drăgălaş!
De-ai fi vorbitoare

[1]) Albă.
[2]) Fus de tors.

Şi 'ndatoritoare,
Eu că te-aş rugà
Şi te-aş intrebà
De-un drahiu [1]) al meu,
Ce l'am perdut eu,
Tu nu l'ai vĕzut?
De valuri bătut,
De maluri izbit,
De coscai [2]) scobit!
De l'ai fi vĕzut
L'ai fi cunoscut:
Un flecău inalt,
Nalt şi sprincenat,
Feţişoara lui
Spuma laptelui,
Coala de hărtie
De la prăvălie,
Chiculiţa lui
Spicul orzului,
Cănd e revărsat
La vreme plouat,
Creşte 'n foae lat;
Mustecioara lui
Spicul grăului,
Cănd se părgueşte

[1]) Fiu
[2]) Corbi.

Lumea 'l indrăgeşte;
Spıincenele lui
Pana corbului,
Pană neboită,
Ne sulemenită;
Ochişorii lui
Mura câmpului,
Coaptă la rezoare
Ferită de soare,
Coaptă la pămĕnt
Ferită de vĕnt.
— Dunărea privea
Şi aşa grăea:
— Măicuţă bĕtrână
Cu brâul de lână,
De lână seină,
De pĕr de cămilă,
Şi de l'am vĕzut
Nu l'am cunoscut.
— Dar tu să te duci
In colo s'apuci,
La sora mea ceaţă,
Ce acum se 'nalţă,
Că e mai mare
Mai inecătoare
Şi 'ntunecatoare;
Poate l'a vĕzut

Şi l'a cunoscut.
— Cea maică bĕtrână
Cu brâul de lână,
In genunchi cădea
Şi la ceriu privea,
Şi mi se ruga:
De s'ar indura,
Eu m'aş bucura,
Domnul să mĕ facă
O neagră corboaică,
Din aripi să sbor
Colo să scobor.
— Domnul auzea
Corboaică-o făcea,
Dunărea trecea
Şi se ducea
De intâlnea,
  Cea ceaţă
  Negureaţă.
Cum a intâlnit-o
In drum a oprit-o,
Din gură-a'ntrebat-o:
  Tu ceaţă
  Negureaţă,
De-ai fi vorbitoare
Şi 'ndatoritoare,
Eu te-aş intreba;

N'ai vĕzut cumva
Un drahiu de-al meu,
Măndru nalt flecău,
Munţii ocolind
Din gură căntănd?
De nu l'ai vĕzut
De valuri bătut,
De maluri isbit
De coscăi scobit!
Că tu eşti mai mare
Şi 'ntunecătoare.
— Cea ceaţă
Negureaţă,
Diu gur'ăi grăea
Şi aşa-ĭ zicea:
— Măicuţă bĕtrănă
Cu brăul de lănă,
De lănă seină
De pĕr de cămilă:
Ba eu l'am vĕzut
Şi l'am cunoscut;
La malul mării,
In marginea ţerii,
La umbra de peri,
De peri şi de meri,
De păgăni gonit,
De gloanţe rănit

La pămĕnt trăntit!
— Ea mereu mergea
Până ajungea
In vĕrfuri de peri,
De peri şi de meri.
Colo se punea
Şi in jos privea,
Pe el mi-l zărea
Şi mi-l cunoştea,
Şi ea incepea
De mi-l cloncăea;
Dar el ce-mi făcea?
Arcul mi-l luà
Şi ıl incordà.
Atunci ea grăea:
— Nu mĕ sageta
Că sunt maica ta!
Nu te cloncăesc
Ci eu te jălesc.
Dar el ce-mi făcea?
Din gură grăea:
— De eşti maica mea,
Du-te tu in grabă
Leacuri de imi adă,
La rănile mari
Nişte erburi tari,
La rănile mici

Nişte erburi dulci,
Ca să mě vindeci.
Şi ea se ducea
In grabă venea
Erburi aducea,
Erburi dulci lăsa
Erburi tari lua.
În grabă să-i treacă,
A casă să-l ducă.
Dar nu-l vindecà
Ci il omorea ;
Şi ea se scărbea
Lăngă el murea!

TUDOR TUDORAS.

Tudor Tudoraş
Tudor zavalaş, [1])
Tudor Dobrogean
Din viţă mocan,
Saegi [2]) Tudor
In luna cuptor,
Tinerel se insurà
Tinerică mi-o luà
Vochiţa că o chemà.
De frumoasă ce-mi era,
Naiba că mi-l indemna
Crăşmăriţă de-o punea
In drumul spre Ţarigrad,
În şchele de impĕrat.
Ear Turcii când o vedea

1) Serman.
2) Insărcinat de a inşeoa cai stăpinului.

Chiar papucii lor iși bea,
Agalele
Cialmalele,
Croitorii foarfecele,
Ienicerii hamgerele,
Lăutarii lăutele,
Şi ţiganii foile.
Plugarii oticele
Şi mocanii turmele,
Remăneau cu caţele.
Umblau dulăi urlând,
Ear ciobanii chiuind,
Şi stăpanii toţi jălind.
Tudor tare 'mbogăţea
Herghelii de cai facea,
 Şi turme de oi,
 Şi girezi de boi;
Ear aenii Chiustengii [1])
Şi boerii Dobrogii
Cu el se impismuea
Să-l sărăcească cătà.
Haraci [2]) mari in ţară da
Pe Tudor mi-l sărăcea,
 Da pe lună
 Pungă [3]) plină;

[1]) Originari din Chiustenje.
[2]) Dare pentru fi scutit de armată.
[3]) 500 lei turceşti.

Herghelii de cai avea
Pe toate mi le dădea,
Ca să se vadă plătit
De haraci cotoıosit
Cu Vochiţa odihnit.
Şi geaba că le dădea
De haraci nu se plătea,
Cirezi de boi,
Turme de oi,
Avutu-le,
Datu-le,
Să se vadă el plătit
De haraci cotorosit
Cu Vochiţa odihnit.
Degeaba că le dădea
De haraci nu se plătea.
Nouĕ mori pe sub pămĕnt
Măcinănd toate argint,
Nime nu le-a fost ştiind,
Avutu-le,
Datu-le,
Să se vadă el plătit
De haraci cotorosit
Cu Vochiţa odihnit.
Degeaba că le dădea
De haragi nu se plàtea,
Tudor tare-mi săràcea

De garduri se sprijinea,
Cu gândurile se bătea
Şi din gură-aşa grăea:
— Vochiţă, Vochiţă dragă,
Greu are să ne mai meargă!
Mătură hambarele,
Scutură coveţele
Şi-mi adună făinoară,
Şi-mi fă tu o turtişoară,
Şi mi-o pune 'n trăstioară,
Că eu am să mĕ poinesc
Prin ţară să rătăcesc,
Din vad in vad,
Din sat in sat,
La cinstitul impĕrat.
— Ear Vochiţa se scula
Hambarele mătura,
Coveţele scutura
Făinoară-i aduna,
Turtişoară ĕi făcea
In trăistuţă i-o punea;
El indată şi pleca
Din vad in vad,
Din sat in sat
La cinstitul impĕrat.
De trei zile 'n curţi şedea
Şi 'mpĕratul nu-l vedea,

După ce mi l'a zărit
Din gură că i-a grăit:
— Tudor Tudoraş,
Tudor zavalaş,
Tudor Dobrogean
Din viţă mocan,
Ori pre tare-ai sărăcit
Ori pre te-ai imbogăţit
De la mine ai venit?
Prea cinstite Impĕrat
Galbeni mulţi n'am adunat,
Dar tare-am sărăcit
Cum nu s'a mai pomenit!
Tinerel m'am insurat,
Tinerică am luat,
Vochiţa că o chema,
De frumoasă ce-mi era.
Naiba că m'a indemnat
Să trag şi eu un pĕcat;
Crăşmăriţă o puneam
Frumos că mi-o aşezam
In drumul spre Ţarigrad,
In şchele de Impĕrat.
Ear Turcii când o vedea
Chiar papucii lor işi bea,
Agalele
Cialmalele,

Croitorii foarfecele,
Ienicerii hamgerele,
Lăutarii lăutele,
Şi ţiganii foile,
Plugarii oticele
Şi mocanii turmele,
De remăneau cu caţele;
Umblau dulăi urlănd
Şi stăpăni toţi jălind.
Ear ciobanii chiuind
Ear aenii Chiustengii,
Boerii Dobrogii
Haragi mari că-mi dădea
Şi de tot mě sărăcea!
— Da 'mpěratul ce-mi făcea?
Carte măndră că-mi scriea:
— De-i găsì oi aeneşti
Să le scrii impěrăteşti,
Beilicul să le cei
Din zece una să iei.
— Aeneşti oi cum găsea
Impěrăteşti le scriea,
Turme de oi că-mi făcea
Păn' acasă ajungea;
Cand de sat s'apropia
Drept a casă se ducea,
Pe Vochiţa mi-o găsea,
Fericit cu ea trăea.

MERLA SI STURZUL.

Foae ismă creață
Joi de dimineață,
Pe nouri de ceață
Douĕ păserele
Pe doue smicere, [1]
Ceartă mi se ceartă
Una l'alta cată,
Pe nume-și spunea
Sturzul și Merla.
Sturzul că privea
Și așa-i grăea:
— Merliță, merliță
Pasere pestriță,
Glas de copiliță
Cu-ochi de porumbiță,

[1] Crenguțe.

La gură plăviță,
La aripi jalnică,
La gură falnică
A mea ibovnică!
Eu te-am invĕțat
Şi te-am şi rugat,
Cuibul să nu-ți faci
In crengi de copaci,
In margini de drum,
In tufe de-alun.
Cărucer m'oiu face
Şi pe drum oiu trece,
Cu cară,
Cu povoară,
Cu mărfuri aenești,
Aenești și domnești,
Earba că ne-a place,
Conac [1]) că ne-om face.
Boi or dejugà,
Topoarĕ-or lua,
In codri-or intrà
Şi ei or tăia
Rĕstei,
Bolfei,
Şi dalbe stremănări [2])

[1]) Loc de găzduit.
[2]) Nuele:

Ca drepte luminări,
Peste cuib ţ'or da,
Cuibul ţ'or sfărma,
Tu te-i mănia
Sus te-i ridicà
Şi mě-i blestemà.
— Merla il privea
Din gură-i grăea:
Sturze, Sturzule
Haramgıule,
Tu beşliule [1])
Străin eşti pe lume
Tu ştii asta bine,
Dă-mi tu mie pace
Că eu m'oi preface
In turtă frumoasă
In cea vatră arsă;
De tine-oi scăpa
Nu mě-i mai căta.
— Sturzul c'o privea
Şi aşa-i grăea:
— Ori cum te-i preface
Tot nu'ţ-oi da pace,
Că şi eu m'oi face
Negru vatraraş
Ca un cărbunaş;

[1]) Obrazuicule.

In spuz'oiu intra
Peste tine-oiu da,
In mâni te-oiu lua
Şi te-oiu scutura,
Şi te-oiu inşela
Şi te-oiu săruta.
— Merliţa se uita
Şi aşa-i grăea:
Sturze, Sturzule
Haramgiule
Tu beşliule,
Străin eşti pe lume
Tu ştii asta bine,
Eu de gura ta
Şi de-a maică-ta,
Unde să mě duc
In cotro s'apuc?
  In câmpie
  In pustie!
Eu mě voiu preface
Pulbere m'oiu face,
M'oiu amesteca
De tine-oiu scăpa.
— Sturzul se uita
Şi aşa-i grăea:
Merliţă, Merliţă
Pasore pestriţă,
9

Şi eu mĕ voiu face
Şi mĕ voiu preface
In vĕrtej din nor
La tine să sbor,
Peste tine-oiu da
Pulbere-oiu lua,
Sus m'oiu ridica
Şi te-oiu vĕntura,
Peste tine-oiu da
Şi te-oiu inşela
Şi te-oiu săruta.
— Merla il privea
Şi aşa-i grăea:
Sturze, Sturzule
Haramgiule
Tu beşliule,
Străin eşti pe lume
Tu ştii asta bine,
Peste ape line
Peste ţeri străine,
Trestică măruntă
Răchită 'nflorită,
Pe margini de lac
Eu am să mĕ fac,
De tine să scap.
— Sturzul o privea
Din gură-i grăea:

Merliță, Merliță
Pasere pestriță,
Dă-mi tu mie pace,
Că eu m'oiu preface,
Negru porcaraș
Ca un ciobanaș,
Porci oiu aduna
In bălți i-oiu băga,
Apa că ți-or bea
Răchit' or rîma,
Trestia or paște
Și ea n'a mai crește.
Fluere oiu face
Și nu ți-oiu da pace,
Cu ele-oiu cănta
Peste tine-oiu da
Și te-oiu inșela,
Și te-oiu săruta.
— Merla se uita
Și așa-i grăea:
Sturze, Sturzule
Haramgiule
Tu beșliule,
Străin ești pe lume
Tu știi asta bine,
Icoană m'oiu face
Și când eu m'oiu duce

In dalba biserică
In strana cea mică,
De tine-oiu scăpa
Nu mi-i săruta.
— Sturzul o privea
Din gură-i grăea:.
Merliță, Merliță
Pasere pestriță,
Şi eu când m'oiu duce
La cea sfântă cruce,
In dalba biserică
In strana cea mică,
Icoanele 'n rând
Le-oiu săruta pe rând,
Peste tine-oiu da
Şi te-oiu inşela,
Şi te-oiu săruta
— Merlița privea
Din gură-i grăea:
Sturze, Sturzule
Haramgiule
Tu beşliule,
Străin eşti pe lume
Tu ştii asta bine,
Pe cuc oiu lua
De tine-oiu scăpa,
Că el soră are

Pe Privighitoare,
Bine mi-a şedea
Sus pe rămurea.
Sturzul remănea
El că se cernea,
Se călugărea
Munţii stăpănea.

NECOLA NECULCEA.

Primblă mi se primblă
Şi incet mai umblă,
In sandal de-alamă
Legat cu aramă,
Pe boaz [1]) de mare,
La apus de soare,
Necola Neculcea
Din oraş din Tulcea,
Fecioraş de Sirb
Baş marghĭol [2]) de tărg,
Din văsle'nvăslind,
Cărma cărmuind.
De trei zile'ncoace
Gura nu'i mai tace,

[1]) Infundătură.
[2]) Desmerdat.

Căci el auzea
Şi mereu gîndea,
La fata de Frînc
Făcută cu'n Turc!
— Cănd fata'l videa
Din gură'i grăia:
— Cine'mi face mie,
O frumoasă vie,
In mijloc de mare
Cum altul nu are!
Cu inalţi haragi
Că aşa'mi sunt dragi,
Cu albi strugurași
Cu-ochii vide-i-aşi,
Mari şi lămăioşi,
Că sunt mai frumoşi
Şi mai drăgostoşi.
Imprejur de vie
Să-mi sameni tu mie
Naramze frumoase
Că sunt mai arzoase [1])
Aşa'i dei dura
Eu că te-oi lua!
— El că se lega
Pe mare pleca,
Şi mi se primblà,

[1]) Căutate.

Taraşi aruncà,
Din ea drac eşia
Din gură grăia:
— Necola Neculcea
Din oraş din Tulcea,
Ce umbli primblănd
Taraşi aruncănd?
— Necola'l privea
Şi aşa-i grăia:
— Vie vreu să'mi fac
Că aşa mii drag!
În mijloc de mare
Cum altul nu are,
Cu noue răzoare [1])
Cu albi struguraşi
Cu-ochii videi-a-şi,
Mari şi lămăioşi
Că sunt mai frumoşi.
— Dracul ăl privea
Şi aşa-i grăia:
— Necola Neculcea
Din oraş din Tulcea,
De aici porneşte
Şi te odihneşte,
Că vie ţi-oi face
Cum ţie ăţi place.

---

[1]) Cărări.

El că se ducea
Şi se hodinea.
Dracul ce'mi făcea?
Măna mẹ-o punea,
Pămĕnt ămi plutea,
Vie ămi făcea.
O vie pe mare
Cu noue rezoare,
Cu inalţi haragi
Că aşa isi dragi.
Bine că-i părea
La fată mergea
Din gură-i grăia:
— Ce me-ai poroncit
Ţi-am indeplinit.
— Dar ea ce'mi grăia,
La el cănd privea:
— De mi'i săgeta
Şi din ceri luna,
Taman cănd a fi
Soare'n mează ẓi,
Atunci te-oi luà!
— Necola-o privea
Şi aşa-i grăia:
— Vie ţi-am făcut
Tu mai amăgit!
Şi-asta pot s'o fac

De ţie tii drag.
Şi de nu mă crezi
Haide tu să vezi.
In luntre-o punea
Pe mare pornea,
Şi când ajungea
Din gură'mi grăia:
— Uite tu la mine
Eu mă uìt la tine!
Alta nu'i zicea,
Arcul incorda,
Şi mi-o săgeta,
Inima'i lovea,
In mare-o trîntea!

BUCA BUCALET.

Stefan vodă cel vestit
Cum nu s'a mai pomenit,
Trei divanuri me-a urzit,
Toţi boerii me-a venit,
Toţi boerii ţerei
Ţerei Moldovei,
Numai Bucă n'a venit,
Numai Bucă n'a sosit.
Bucăleţ slugă bătrînă
Ce me-a fost chiar dreaptă mănă,
Slugă dreaptă
Şi'nţăleaptă,
Nu ştiu tare-a sărăcit,
Galbeni mulţi ori c'a făcut,
A domni ori a poftit,
La divan de n'a venit!

Până vorba me-o sfărşea,
Iată Bucă că'mi sosea,
La divan el că intrà,
Stefan vodă că'i grăia:
— Ale! Bucă slugă dreaptă,
Slugă dreaptă şi 'nţăleaptă,
Ori tu tare-ai sărăcit,
Ori mulţi galbeni ai făcut,
A domni ori me-ai poftit,
La divan de n'ai venit?
Bucă-atunci la domn privea
Şi din gură ăi grăia:
— Alei! Doamne Domn vestit,
Tare eu n'am sărăcit,
Nici mulţi galbeni n'am făcut,
Nici a domni n'am poftit;
Mie doamne me-a venit
Vremea de căsătorit,
Ce-ia ce-am ş'indeplinit.
Socrul meu me-a dăruit,
O eapă şi-un mănz rotat.
Eapa lupi me-au măncat!
Cănd vestea că me-a venit,
La herghelie-am pornit,
Mănzişoru'n car l'am pus,
Şi acasă l'am adus.
Binişor că l'am crescut,

Cal de vrăstă l'am făcut,
Ia să'l vezi Doamne să'l vezi
Să'l vezi şi să nu mě crezi!
La iesle şede legat,
Inşeoat şi 'ncăpăstrat,
Parcă-i un porumb rotat!
Stefan Vodă'l auzea
Pusă'n gănd ca să il ia.
După Buca el plecà.
La grajdiu tocmai cănd intrà
Mare 'ntuneric erà.
Dar şi Bucă ce făcea?
Drept la mănz că să ducea,
La ureche ăi şoptea:
— Aleil mănzişorul meu
Tu ce eşti un pui de leul
Eu pe tine te-am crescut
Cal de vrăstă te-am făcut,
Domnul vrea să mi te ia,
Ca să'mi rupă inima!
La tine cănd a veni,
La tine cănd a privi,
Din urechi să ciuciuleşti,
Din coadă să 'mbătăţeşti,
Din picioare să'mi loveşti,
Mare taină ca să'mi faci,
Şi cu glasu'ţi tu se taci,

La Domnul să'mi năvăleşti
De piept să mi'l forfeceşti.
Şi el dacă s'a spăria
De cujban l'om desbracà!
  De cujban [1])
  Şi de caftan,
Ce ii dat dat de 'mpărăţie
Cu el să stea in domnie
— Domnul la el se ducea,
Mărzişorul ce'mi făcea?
Din urechi el ciuciulea,
Şi din coadă 'mbăţoşa,
Cu piciorușul bătea,
Mare taină că făcea.
Domn' atunci la el privea
Cu măna mi'l netezea,
Calul la el năvălea,
Şi de piet mi'l forfecà.
Bucă din gură-i grăia:
— Stefan Vodă domn vestit
Cum nu s'a mai pomenit!
Calul nu te-a cunoscut
Să'l incaleci de n'a vrut.
Leapădă Doamne cujbanul,
Mai leapădă şi caftanul,
Să m'ămbrac Doamne cu ele

[1]) Un soi de haină.

Ca cu mândre primінele
Pe el oi încăleca,
Miros de haine-ă lua,
Şi aşa l'oi iuşela,
Să te poţi incăleca!
Hainele le desbracà,
Bucă mi se imbracà,
Sabia mi-o incingea,
Pe cal el incăleca.
— Să-ţi arĕt Doamne-umbletul
Ce ţii drag ca sufletul.
Incepu a se primblà,
Calu 'n buestru[1]) umblà
La Stefan vodă mergea.
Basma el i-o aşternea,
De galbeni el i-o umplea
Şi din gură ăi grăia:
— Remăi Doamne sănătos
Ca un trandafir frumos!
La mână că mai avut,
Şi din mână mai perdut!
Nici n'ai cal să mă gonească
Nici voinici ca să'ndrăznească!
Stefan Vodă ăl privea
Şi din gură ăi grăia:
— Aleil Bucă Bucăleţ

[1]) Umblet.

Om viclean şi indrăzneţ,
De te-oi prinde
Ori şi unde,
Amar te-oi mai socoti,
Şi cu capu 'mi vei plăti.

IORGA IORGOVAN.

Căţi voinici s'au dus
Tot pe Cerna [1]) 'n sus,
Toţi că s'au repus,
Veste s'a adus,
Că ei nu mai sunt,
Aici pe pămĕnt!
Pănă cănd s'a dus,
Şi că me-a ajuns,
Iorga Iorgovan
Fecior de mocan,
Tinerel
Şi sprintinel,
Cu şoimul pe mănă
Cu ogari ce mînă,
Legaţi in pravadă [2]),

[1]) Riu.
[2]) Zgardă.

Toţi ca să mii vadă.
El când ajungea,
Cerna când trecea,
Eată că zăreşte
Şi'n drum intâlneşte,
O fată de zină
Floare din grădină.
El că mi-o alungă,
Ca să mi-o ajungă,
Dar el n'a ajuns'o
Nici nu a atins'o!
Căci un proclet şerpe
Chiar in drum ămi şede,
Drumul inchidea,
Mulţi voinici perea!
Iorga ce'mi fácea?
El că se ducea,
Tocma'n târg la Beci,
Şi mi-a ajuns deci,
La 'mparatul Neamţului
Şi a Ungureanului.
El când ajungea
Aşa că'i grăia:
— Cinstite 'mparat
Eu că te-am rugat,
Mie să'mi găseşti
Şi să-'mi potriveşti,

Un mic căluşel
Uşor sprintenel,
Bun şi lăudat.
De la zmei luat!
Eu se mă pornesc
Proclet se găsesc,
Proclet se ucid
Drumul să'l deschid;
Lumea m'a vorbi
Şi m'a pomeni.
Craiul ce'mi făcea?
Telal că punea,
Telal ămi cătà,
Unde s'a afla,
Un mic căluşel
Uşor sprintenel,
Bun şi lăudat
De la zmei luat!
Şi el că'i găsea
Şi il aducea,
Bine'l inşeoa
Şi îl infrînà,
Lui Iorga il da.
Iorga ce'mi făcea?
Gloanţe el cătà,
In fer le legà,
Puşca incărcà,

Cal incălecà,
La şerpe pleca.
Acol'ajungea
Taman când sosi,
Soare'n meaza zi.
Şerpe-atunci dormea.
Iorga ce'mi făcea?
Puşca indrepta,
Pe şerpe'l lovea,
La ochi mi'l plesnea,
Vederi că'i perea,
Minţile'i smintea,
Capu'i serbezea
Proclet ce'mi făcea?
La fugă'mi plecà,
Munţii dărămà,
Poduri el surpà!
Cal in pept luà,
Şerpe'l ajungea.
Cu paloşu'i da
De coadă'l scurtà,
Pe el că'l gonea,
Tot pe Cerna'n sus
Pe unde s'a dus.
Domnul ce'mi făcea?
O fată'mi scotea,
Cu caldarea'n mănă

Mergĕnd la fântână,
Şi frumos căntănd.
Iorga auzind,
In cale'i s'opreşte
Din gură grăeşte:
— Soro Cerno dragă!
Tu apă pribagă,
Stăi cu urletul
S'ascult căntecul!
Cerna'n loc ămi sta
Şi nu mai urlà.
Şerpele fugea
Iute mai mergea,
Tot pe Cerna'n sus
El că mi s'a dus,
Până me-a ajuns,
Sub un pantin [1]) mare
La cap de carare,
Acolo intra.
Iorga mi'l zărea,
Calul slobozea,
Şerpe ajungea,
Din gură'i grăia:
— Proclete, proclete
Şerpe'nveninate!
Ia eşi tu afară

[1]) Un feliu de copac.

Să te văd eu eară,
Să ne măsurăm
Şi să ne luptăm,
Care'i mai voinic
Şi mai puternic.
Şerpele'mi grăia,
Şi-aşa'i respundea:
— Iorgo Iorgovan
Fecior de mocan!
Nu es eu afară
Să mă vezi tu eară.
Iorgo Iorgovan
Fecior de mocan;
In'untru intrà
Şerpele tăia,
Apoi se'ntorcea
Fata mi-o găsea
Nevast'o luà,
Şi cu ea trăia.

CORBEA VITEAZUL.

Viteazu Corbea 'mi zăcea
In temniţă el şidea.
Pentru ce mi l'a bagat?
Pentr'un paloş ferecat
La'mparat ce s'a furat.
Pentru ce mi l'a bagat?
Pentru'n puiu de bididiu [1])
Ce a fost prins de prin pustiu.
Nouă ai [2]) că mi'l ţinea!
Cănd a fost pe-a zecilea
Nevasta-i se logodea.
Măsa'i furca'n brău luà
La temniţă că mergea,
La fereastă se punea,
Şi din gur'aşa-i grăia:

[1]) Cal selbatic.
[2]) Ani.

— Alei! Corbea fiul mamei
Doue vorbe ia respundei:
De mai eşti tu incă viu
Eu pe tine să te ştiu,
De eşti mort să te jălesc,
Pe la popi să te slujesc
Corbea din gură-mi grăia:
— Maică măiculiţa mea
Nici nu's viu nici incă mort,
Numai sufletul ămi port,
Nici nu's mort dar nici nu's viu,
Numai sufletul ămi ţiu.
— Nouă ai şi jumătate
Eu de tine n'avui parte,
In temniţă căt ai stat
Unde oare te-ai culcat?
Ce oare ţi-ai aşternut
Şi cu ce te-ai invălit?
De căpătăi ce ţi-ai pus,
Hrana cine ţi-a adus?
Corbea la măsa privea
Şi din gură ăi grăia:
— Mamă măiculiţa me
Chica mare me-a crescut,
Jumătate-am aşternut
Jumătate ma'nvălit;
Barba căpătăi me-am pus,

Hrană corbii me-au adus.
Aice când m'au bagat,
Imprejur când m'am uitat,
Erau broaştele
Ca muştele,
Şerpii ca şi acele,
Năpărci ca andrelele!
Acum toate au crescut
Şi de spaimă s'au făcut.
Broaştele
Ca ploştele,
Şerpii ca grinzele,
Năpărci ca buţile!
O năpărcă uricioasă
Pui in sinu'mi eă ăşi scoasă,
Acolo ea mii şi creşte
Tot din carnea me ciupeşte,
Şi pe dânşii mii adapă
Cu-al meu singe ca cu apă
Când s'apucă de se'ntind
Inima chiar mi-o cuprind,
Când incep de se sgărcesc
Inima chiar mi-o răcesc.
Măsa din gur'ăi grăia:
— Alei! dragul meu Corbea
Nevasta'ţi te-a părăsit
Cu altul s'a logodit

Şi copii ţi a murit!
Ce se fac oare cu tine
Să te-aduc eară la mine?
El la măsa se uità
Şi din gur'aşa-i zicea:
— Stau aici ca in sicriu
Pentr'un pui de bididiu,
Dacă vrei tu se mă scoţi
Cearcă mamá şi-ai să poţi.
Ie in mănă tu o sapă
Mergi acasă şi tu sapă,
In poala gunoiului
Drept in uşa grajdiului;
Apoi uşa me-o deschide
Şi-apoi earăşi me-o inchide
Şi pe *Roşul* tu mi'l scoate
Dacă'l vei mai găsi poate;
Că l'am bagat tretior
Şi'l vei scoate bătrior.
Cu el mamă 'ncet se umbli
Pe uliţă să te primbli,
Stefan Vodă te-a vide
Calul a vre să ţi'l ie;
Ear tu mamă nu'l vei da
Păn pe mine me'i scapà.
Măs'acasă se ducea
Şi'ntocmai aşa fácea.

Stefan Vodă o videa
Şi din gur'aşa-i grăia:
— Babă ce cu cal te primbli
Nu cumva să'l vinzi tu umbli?
Dacă'ţi este de vĕnzare
Ăţi dau galbeni şi parale.
— Nu mi'i calul de vĕnzare,
Ăl dăruesc Măriei tale.
Să'mi scapi Corbea de'nchisoare.
— Stefan Vodă-o auzea,
Calul pus'al incercà.
Un arnăut că-mi chema
Şi pe cal incălecà
Insă calul mi'l trîntea
Ţărînă că mi'l făcea
Singele mi'l pododea; [1])
Alt arnăut mai chemà
Şi pe *Roşu*'ncălecà
Da şi pe el mi'l trîntea.
Din temniţă Corbea videa
Şi'n glas mare-aşa striga:
— Alei Stefan Domn viteaz
Ce faci oştii tu necaz?
Dă-mă tu pe mine-afară
Slobod se mă vĕd eu eară,
Să-ţi arăt eu umbletul

[1]) Umplea.

Ce ţi'i drag ca sufletul.
El pe Corbea mi'l scotea
Frumos că mi'l mai gătea
Haine bune imbrăcà.
Sabia că incingea,
Şi pe cal incălecà,
Şi din gură ămi grăia:
— Alei! Stefan Domn viteaz
Să nu'ţi fie cu necaz,
Portile tu zăvoreşte,
Strejele tu intăreşte.
El pe cal incălecà
Să se primble incepea,
Măna pe măsa punea,
Şi pe cal me-o ridicà
Şi din gur-aşa grăia:
— Remăi Doamne senătos
Ca un trandafir frumos!
La mănă că m'ai avut
Şi tu nu m'ai priceput,
Nici n'ai cai se mă gonească
Nici vonici se indrăznească.
El pe poartă nu eşia
Calu'l insă-mi repezea
Peste ziduri el sărea.
Vodă-'n urmă că grăia,
„Naiba să mi te ea."

MOGOȘ VORNICUL.

La umbră de șepte brazi,
Se umbresc cei șepte frați,
A lui Mogoș toți cumnați,
Și-a frumoasei Stancăi frați;
Unde rid și ămi vorbesc
Moșii dalbe hotăresc.
Cănd ochii ăși aruncau
De departe că-mi zăreau
Pe drumul Tabanului
Pe șleahul Tatarului
Calea Bucureștilor
Lunca Măgurenilor;
Ia pe Mogoș vornicul
Calare pe *galbenul*
Cu zăbunaș [1]) de atlaz,
Mor Boerii de necaz.

[1]) Un soiu de haină.

El insă când ămi sosea
Bună zioa că dădea:
Buna zioa şepte fraţi
A mei pre iubiţi cumnaţi.
Nici unul nu'i mulţemea,
Nimic nime nu'i zicea,
De cât cel frate mai mare
Cel cu gluga pe spinare,
Numai el că'i mulţumea
Şi cu dânsul ămi grăia.
Ear şi cel frate mai mic
Ia mai mic şi mai voinic,
Un pahar de vin intinse
A'nchina cu el ămi prinse.
Păhărele nouă bea
Pe Mogoş vinu'l prindea,
Ear ei lui aşa-i grăia:
— Sora noastră când ţi-am dat
Tu cu noi că te-ai legat
Se-o-aduci vara de trei ori
C'atunci sunt mulţi lucrători
Şi puţine serbători;
Şi earna de nouă ori
Că sunt multe serbători.
Şi mai puţini lucrători.
— Aleleil voi nouă fraţi
Nouă fraţi ca nişte brazi

Ai mei toţi ìubiţi cumnaţi:
Voi pe sora când me-aţi dat,
Tatarii ne-au alungat,
Ne-a robit
Ne-a prăpădit,
Am remas chiar de perit!
Pe Stăncuţa s'o vedeţi
S'o vedeţi, să nu credeţi.
Cu'n cojoc mare lănos
Ăl poartă Stanca pe dos.
Are-un car ce-i inschiţat
Dar nu'i de loc obedat. [1])
Şi-o rogojină din baltă
Patru parale plătită.
Dar la car ce'i injugat,
Şi de cine e purtat?
De doi boi Moldovineşti
Ia să'i vezi şi să'i priveşti.
Scurţi de coadă şuţi [2]) de coarne
Numai carne şi ciolane.
Atunci cel frate mai mic
Ia mai mic şi mai voinic,
Măna pe paloş punea,
Şi'n Mogoş ăl repezea.
Dar Mogoş mi :e ferea

[1]) Şinuit
[2]) Scurţi.

Dup'un brad că se dădea,
Paloş in brad că lovea
Trei crampoţi [1] că ămi făcea.
Dar şi Mogoş ce'mi făcea?
— Măna pe-un crampot punea.
Cei şepte fraţi se sculau,
Şi ca zmei se repezeau,
Măna pe Mogoş puneau
Dupe cal că mi'l trănteau,
Frumos capul ii tăieau.
Şi-apoi mărí se sueau
Cei septe fraţi
In şepte brazi,
Crengi mărunte că'mi tăieau
Peste Mogoş grămădeau,
Pe *galbenul* mi'l legau,
Şi la masă se puneau.
Ear când ochi'ş aruncau
Pe drumul Tabanului
Pe şleahul Tatarului,
Calea Bucureştilor
Lunca Măgurenilor
Văd pe Stanca
Mogoşanca
In carîtă zugrăvită,
Cu postav verde'nvălită.

[1] Bucăţele.

Imprejur stăteau legaţi
Şepte puişori de haţi [1]),
Să'i dea Stanca pe la fraţi.
Şi Mogoş pe la cumnaţi.
La carĕtă-s inhămaţi
Doi cai vineţi porumbaţi.
Ea era cu ii [2]) gătită
Măndru şi frumos ţesută,
Chiar din pept şi pănă 'n spete,
Frumos şede şi se vede,
Luna şi cu soarele,
Cămpul şi cu florile,
Ceriul şi cu stelele.
Ea vinea şi imi sosea,
Buna ziua le dădea.
Nici unul nu-i mulţămea,
Decăt cel frate mai mare
Ce'i cu gluga pe spinare.
Ear fratele cel mai mic
Ce'i mai mic şi mai voinic
Intins' un pahar de vin
Să'i facă Stanca-i venin,
Apoi un pahar cu apă
Să'i facă Stanca-i otravă.
Ea când ochi'şi arunca

[1]) Cai buni.
[2]) Cămeşă

Pe *galbenul* mi'l vedea,
Şi ea 'ndată'l cunoştea
Şi de Mogoş intreba,
Şi din gur' aşa grăea:
— Alei! ai mei şepte fraţi
Nalţi cu toţi ca nişte brazi,
A lui Mogoş toţi cumnaţi!
Voi *galbenul* l'aţi legat
Şi pe Mogoş l'aţi tăiat!
Ei la ea că se uitau
Şi din gură-i respundeau:
— *Galbenul* l'am intălnit
Şi noi că ţi l'am oprit.
Galbenul imi sta măhnit!
Zabalele şi le-a ros,
A remas Mogoş pe jos!
Grăind ea, sânge zări!
L'a ei fraţi atunci privi,
Din carĕtă ea sări
După picături mergea
Drept la Mogoş ajungea;
Frunza că mi-o rĕschira
Şi pe Mogoş mi'l găsea.
Atunci ea amar plângea!
Capul la trup il punea,
Şi 'n cucie [1]) se suea

---

[1]) Trăsură

Şi din gur' aşa zicea,
La frate-sĕu cel mai mare
Cel cu gluga pe spinare:
—Oiu toarce cu furca 'n sat
Păn te-oiu vedè spănzurat!
Drept la Domn ea se ducea
Şi din gur' aşa-i grăea:
— Stăpăne Măria ta
Vin la tine-a mĕ pleca:
Hoţii in ţară a dat
Eu cu Mogoş m'am primblat,
Şi ei că mi l'a tăiat!
Aş da iia [1]) de pe mine
Să mi-i vĕd ferecaţi bine!
Domnul când mi-o auzea
Şepte poteri că-mi pornea,
Pe toţi şepte ĕi prindea,
Pe patru că mi-i tăia
Ear pe trei ĕi spănzura!
Dar şi Stanca ce-mi făcea?
Ea din gur' aşa grăea:
— Decăt zeu casă de doage [2])
Eu cred că mai bine-aş face,
Să fac moarte peste moarte
Şi trupuri incrucişate,

[1]) Cămeşa.
[2]) Cununie de a doua oară.

Şi suflete-amestecate!
Hamgeri din teacă-mi scotea
In inimă il băga
Moartă pe Mogoş cădea!
Intr'un sicriu că-i puneau,
Pe-amîndoi că-i ingropau.

SOARELE SI LUNA.

Foaie salbă moale,
S'a dus Sfântul soare
Să mi se insoare,
Şi el me-a umblat,
Mi-a cutrierat,
Locuri ne'ncetat,
  Noă ai
  Pe nouă cai;
Patru a murit,
Cinci s'a obosit,
Şi el n'a găsit
Nici a pomenit,
Protivnică'n lume
Şi cu frumos nume,
Ca sora sa Iana,
Iana Simziana.

Foaie de cicoare
Sub soare resare,
Noue argele,
Noue vatale
Şi rezboaie de argint,
Cum altele nu mai sînt!
Suveică de-aur curat
Aşa cum nu s'a mai dat!
Dar cu ea cine'mi ţesea?
Ămi ţesea şi-mi inchindea
Iană Iană
Simziană,
Pănză de matasă
Să-şi facă cămaşă.
Eşi Sfăntul soare
Pe drumul cel mare,
Şi cănd o zări
Din gură-i grăi:
—Iană Iană
Simziană,
La mine priveşte,
Ţese ş'inchindeşte,
Pănza de matasă
Lui soare cămaşă,
Că eu am umblat,
Şi-am cutrierat
Locuri ne'ncetat,

Nouă ai
Pe nouă cai,
Patru me-a murit
Cinci me-a obosit,
Şi eu n'am găsit
Nici am pomenit,
Protivnică 'n lume
De căt eu pe tine.
Iană Iană
Simziană,
Ţese isprăveşte
Şi mi te găteşte,
De gînd am pus eu
Ca să mi te ieu.
Iană Iana
Simziana,
Cănd ămi auzea,
Lacrimi ăi curgea
Pe pănză pica,
Pînza şi-o strica,
La soare privea,
Din gură-i grăia:
—Soare soare
Frăţioare,
Maica ta mi te-a făcut,
Şi eu că mi te-am crescut;
Unde s'a auzit

Şi s'a mai pomenit,
Să ei sora pe frate,
Că nu e in lume parte.
Iană Iană
Simziană,
Ţese ş'isprăveşte,
Şi mi te găteşte,
Că de gînd am eu
Ca să mi te ieu!
—Iană Iana
Simziana.
Dac'aşa videa,
Din gură-i grăia:
—Soare luminos,
Mîndru şi frumos,
O scară de fer,
Păn la naltul cer,
Tu mie să'mi faci,
Pe ea să te urci,
Iute să te duci,
Păn la moş Adam,
Căci dorinţă am,
La el să priveşti,
Să te spovedeşti.
—De treabă el s'apucà,
Şi indată că fácea.
O scară de fer,

Păn la naltul cer,
Ş'apoi se urca,
Şi se inălţa,
Păn la moş Adam,
Strebun lui Avram.
La el că privea,
Să spoveduea
Adam scoborea,
De-a stănga'l lua,
In iad mi'l baga,
Trei zile'l ţinea.
Acolo'mi videa,
Nişte pomurele,
Şi mici păserele,
Ce sunt sufleţele,
De la copilaşi
Mici şi drăgălaşi,
Ce-au murit sub soare
Fără luminare,
Striga'n gura mare:
—Reu ne mai găsim,
Şi ne osindim!
De-a dreapta'l lua,
Din ead că'l scotea,
In rai mi'l băga,
Trei zile'l ţinea,
Şi el că'mi videa,

Nişte pomurele,
Şi mici păserele,
Ce căntau,
Şi ciripeau!
Dar nu's păserele,
Ce sunt sufleţele,
De la copilaşi
Mici şi dragalaşì,
Ce-au murit sub soare,
Toţi cu luminare,
Striga'n gura mare:
—La bun loc ne-aflăm,
Şi ne desfătăm!
Din rai mi'l scotea,
Şi mi'l trimetea
El că se pornea,
Şi ămi ajungea,
La Iana, Iana
Simziana.
La ea că privea,
Şi aşa-i zicea:
—Ţese ţese ş'inchindeşte,
Pănza tu me-o isprăveşte,
Că de gănd am eu,
Ca să mi te ieu.
Iană Iana
Simziana,

La el ea cata,
Din gură'i grăia:
—Soare, soare
Frățioare,
Dute iute și-mi fă mie,
De primblare ca să'mi fie,
Un pod mîndru peste mare,
Cum nimene nu mai are.
La mijlocul podului,
In bataea vîntului,
Masa tu să mi-o gătești,
Și se o impodobești.
Cu poame frumoase,
Cele mai arzoase.
Ș'apoi tu să te apuci,
Un călugăr să aduci,
Pe noi să ne creștinească,
Cununia s'o cetească.
Tare s'a grăbit
Podu c'a isprăvit.
De măn-o lua
La pod cà vinea,
Și ea cănd mergea,
'Nainte me-o da.
Iana ăi grăea:
—Unde s'a vĕzut,
S'a mai pomenit,

Mireasa intai,
Mirele 'napoi
Apoi ea cata
Inaint'îl da,
'Napoi remănea,
In mare sărea,
Mreană se făcea!
Trei zile'nota,
Valuri despica.
Iar şi Dumnezeu cel sfănt,
Sfănt in cer şi pe păměnt,
Cărja o'ntindea,
Pe ea o prindea,
In cer o svărlea.
Lună me-o făcea,
Şi ea lumina
Noaptea ca zioa.
Apoi ea grăia:
—Soare, soare
Frăţioare,
Noi căt om trăi,
Nu ne-om intălni,
Cănd eu merge-oi la apus,
Tu la resărit te-ai dus,
Cănd tu merge-i la apus,
Eu la resărit m'am dus!
Cănd a vifora

Eu oi lumina.
Călătorii or umbla,
Şi pe drum s'or indruma.

SAVA ENCIU SABIENCIU.

Primblă mi se primblă,
Şi incet mai umblă.
Prin mijlocul tărgului,
Tărgului Măcinului,
   Sava Enciu
   Sabienciu.
Cu şalvari de lipiscat,
Cinci galbeni cotul a dat,
Cu calul de frîu trăgînd
Din gură aşa grăind:
—Căte fete in Belgrad,
In Belgrad şi'n Ţarigrad,
Nici una nu me-a scapat,
Ne pişcată, ne muşcată,
Pe papucel ne calcată.
Numai una me-a scapat,

Cea Stăncuţă din Belgrad,
Fată a cadiului,
Nepoata-'mparatului,
Din mănă că me-a scapat,
Inimioara me-a stricat,
Faţa reu me-a serbezit,
Viderile me-a slăbit.
Minţile mi le-a smintit,
Trupul că mi l'a zdrobit,
Parcă's de moarte gătit
Maica sa cănd ăl videa,
Din gură aşa-i grăia:
—Alei! Ienciu
Sabienciu,
De cănd maica te-a făcut,
Măhnit nici că te-a vězut
Mult ămi eşti tu necăjit,
Ca de moarte eşti gătit!
Ori murgul ţi-a'mbătrînit,
Ori hainele-ai ponosit,
Ori galbenii iai sfărşit,
Ori arma ţi-a ruginit,
Ori turcii mi te-a 'ntălnit,
De eşti tu aşa măhnit?
Sava Enciu
Sabienciu.
Din gură aşa grăia:

Mamă măiculiţa mea,
Nici murgul n'a 'mbătrănit,
Nici haine n'am ponosit,
Nici galbenii i-am sfărşit,
Nici arma me-a ruginit,
Nici turcii nu m'a'ntălnit.
Căte fete in Belgrad
In Belgrad şi'n Ţarigrad,
Nici una nu me-a scapat,
Ne pişcată ne muşcată,
Pe papucel ne calcată.
Numai una me-a scapat,
Ea Stăncuţa din Belgrad,
Chez [1]) fata cadiului
Nepoata'mparatului.
Minţile mi le-a smintit,
Viderile me-a slăbit,
Faţa ea me-a serbezit,
Trupuşorul me-a zdrobit,
Parcă's de moarte gătit.
Măsa la el că privea,
Şi din gur'-aşa-i grăia:
—Alei! Ienciu
Sabienciu,
Mai aşteaptă păn de sară,
Şi te'ntoarnă apoi eară;

[1]) Chiar.

Peste haine voinicești,
Se'mbraci haine femeești,
Peste poșul [1]) cel din cap,
Tu ăți pune un calpac,
Pănă-'n sară ămi așteaptă,
La Stăncuța mi te'ndreaptă.
La poartă cănd ajungea,
El din gur'-așai zicea:
Stăncuț'o din Beligrad,
Nepoțică de'mparat,
Chez fata cadiului,
Nepoata 'mparatului,
De-ai făcut vre-o dată bine,
Fă-ți pomană și cu mine,
Și dă'mi drumul tu la tine,
Poarta mie mi-o deschide,
Ușa mie nu'-mi inchide.
Ei milă i se făcea,
Poarta că 'i-o deschidea,
Și în casă ăl primea.
Ea la foc ăi așternea,
Și la el cu drag privea,
Din gură așa-i zicea:
Stăncuț'o din Beligrad,
Nepoțică de'mparat,
Pușchiul mě tem c'a veni,

[1]) Fesul.

Pe fereastă a privi,
Cu pușca m'a'mpușca,
Cu sabia m'a tăia,
In pacat mare-a-intra,
Ei milă i se făcea,
Şi sub pat că mi'l culca.
Pănă'n revarsat de zori,
Stăncuța varsa sudori,
Dar şi Encin
Sabiencin,
El prin casă se primbla,
Minţile-i se tulbura,
Stăncuţa la el privea,
Din gură aşa-i grăia:
  Alei Encin
  Sabiencin,
'Mi'aruncă o cărpă'n cap.
Şi mă schimbă in barbat,
Encin când o auzea,
Cărpă-n cap el ăi punea,
In barbat o prifăcea,
Dar şi Encin ce'mi făcea:
Din amnari că scăpăra
Ciubucul şi'l aprindea,
Şi pe cal incăleca,
Şi la fugă o pornea.
Pe stăncuța me-o lua,

Lăutari el ăşi tocmea,
Mare nuntă că făcea.
Fericit cu ea trăea.

BRADUL SI TEIUL.

Doue lemne mi se certà
Ne incetat sfadă-'şi cătà,
  Teiul
  Şĭ Bradul.
Bradul la Tei că privea,
Şi din gur'aşa-i grăia:
— Teiule, Teiule
Buturugosule,
Tu frunzosule!
Mai mare sunt eu,
Peste capul teu.
Teiul la Brad privea
Din gur'aşa-i grăia:
  — Bradule, Bradule,
  Tu inaltule,
  Nodorosule!

Mai mare sunt eu
Peste capul teu.
Trei-zeci de dulgheri,
Feciori de boeri,
La mine-or veni,
Toţi că m'or privi,
Şi s'or hodini,
Şi cinste me-a fi,
Şi-or be şi-or mănca
Şi-apoi m'or tăia,
Şi m'or despica
In mâni m'or lua,
Blane [1]) m-'or dura
Şi m'or rândui [2])
Şi m'or netezi,
Icoane mărunte
Zeciuri de sute
Din mine-or face,
Zugravi me-or aduce,
Şi m'or polei
Şi m'or zugrăvi,
Chipul lui Hristos,
Hristos cel frumos.
Şi m'or aşeza,
In biserica

[1]) Scânduri.
[2]) Geluí.

Cea frumoasă,
Şi aleasă.
Lumea a veni
Şi mă va privi,
Candele m'or lumina,
La mine s'or închina.
— Bradul la el privea,
Din gur'aşa-i grăi:
Teiule, Teiule,
Buturugosule,
Tu frunzosule!
Mai mare sunt eu
Peste capul teu.
Trei-zeci de dulgheri
Feciori de boeri,
La mine-or veni
Şi s'or intalni.
Şi ei m'or tăia
Şi m'or despica,
Cu ei mă vor duce,
Şindrilă m'or face,
Şi mi-or şindrili
Şi-or acoperi,
Cele mănăstiri,
De prin pustiuri.
— Teiul la el privea,
Şi aşa că'i grăia:

Bradule, Bradule,
Tu inaltule,
Nodorosule!
Vîntul te va bate,
Ploi că te-or străbate.
Ninsoarea te-a ninge
Gerul te-a strînge,
Peatra te-a păli
Şi vei putrezi

DOBRIŞAN.

Unde Doamne s'a vĕzut
S'a vĕzut s'a pomenit,
Pe ceriu să fie doi sori
Şi-n ţară doi Domnitori?
  S'a vĕzut
  S'a pomenit,
Mihnea vodă'n Bucureşti
Dobrişan in Stoeneşti.
Ia să vezi mări să vezi
Să vezi zeu se nu mai crezi.
Unu'i mare Dobrişan
N'are numai un cioban,
Doisprezece el ămi are
Şi cu toţii ămi au stare.
Ciobanii lui Dobrişan
Ei sunt boeri de Divan,

Şed in caţă rezemaţi
Cu caftan toţi imbracaţi.
Căte-o peatră nestimată,
De plăteşte lumea toată.
Sus pe caţă-i aninată.
Ia să'i vezi mări să'i vezi
Să vezi zeu să nu mai crezi.
Oile lui Dobrişan
Ce-i din viţă el mocan,
Au lănele poleite
Şi coarnele resucite!
Iar in vărful coarnelor
Oilor, berbecilor
Căte-o peatră nestimată
De plăteşte lumea toată!
Mihnea vodă auzea
Sta pe loc şi se găndea
Mare veste trimetea,
La Dobrişan ajungea
Ce la curte ăl chiemà,
Unde el se şi pornea.
Dobrişan ciobani strigà,
Şi aşa le cuvinta:
— Astă noapte ce-a trecut
Mare veste me-a venit,
Vĕ gătiţi toţi de pornit.
Oile că le gătea,

Le'nşira şi le pornea.
Era fruntea'n Bucureşti
Coada tocma'n Stoeneşti
Dobrişan incet mergea
Şi la Domn ămi ajungea,
Noaptea pe la căntători
Păn a nu resări zori.
Mihnea vodă că dormea
Şi apoi mi se trezea,
El pe slugi le bărăţea [1])
Şi din gur'aşa grăia:
— De zioă s'a luminat
Şi eu că m'am deşteptat,
Şi voi nici că v'aţĭ găndit
Că e vremea de trezit.
Slugile mi se trezea
Şi din gură că grăia:
— Se trăeşti Măria ta
Nu e zioă zeu făcută
Şi poronca'udeplinită.
Remăĭ Doamne liniştit
Dobrişau că a venit,
Cu ciuci sute de meoare
Frumuşele şi lăioare,
Cu ciuci sute, cu cinci mie
Şi tot inc'au se mai vie.

[1]) Ocăria.

Mihnea Vodă atunci grăia:
  Dobrişane
  Tu ciobaue!
Mare veste s'a lăţit
Şi eu inca'm şi simţit,
Că tu aştepţi chiar să'ţi vie
Firman de la'mpărăţie,
Să mě scoata din domnie.
— Mă ferească Dumnezeu
De-a ave aşa gănd reu.
Eu ămi cat de-a me avere
Tu cată-ţi de a ta putere.
Tu eştì Domn cu numele
Eu sunt Domn cu pungile.
Domnul Mihnea mulţumit
Din gură că ia grăit;
— Mergi acasă Dobrişane
De oi cată'ţi tu ciobane,
Că-ai mai mare fericire,
De căt a me stăpănire.

ZMEU SI ZMEOAICA.

Dez de dimineaţă
Pe-o deasă ceaţă,
Intr'o serbătoare,
Duminica mare,
Trei feciori de popă
Cai ăşi adapă,
Chiar in revarsat de zori
Şi in glas de căntători.
Cănd dorm toate apele
Şi'nceată vănturile.
Pe ochi negri se spalau,
La icoane se'nchinau,
La Sfănta rugă mergeau,
Slujba ei o auzeau.
Apoi a casă vineau,
Bine ei ămi ospătau,

Cai ăşi incălecau
La vânat apoi plecau,
La loc departat
De tot ne umblat.
Văn t n'au aflat,
Să se'ntoarne ei vroiau
Zădufu'i inăduşea
Geaba cai'şi obosea,
Setea că mi'i incingea
Oboseala-i doborea.
Atunci cel frate mai mic
Ia mai mic şi mai voinic,
La'i sei fraţi el că privea
Şi din gură le zicea:
— Vănat se lăsăm,
Drumul se luăm,
La siliştea naltă
Cu izvoare toată.
Drumul potriviţi
Cai ăi siliţi.
— Geaba că'i silea,
Zăduf intărea,
Cai s'obosea,
Sete-ai incingea,
Drumul rătăceau,
Nu mai ajungeau,
La siliştea naltă

Cu izvoare toată.
Dar ei ce'mi făceau?
— 'Nainte mergeau
Pănă ămi zăreau
Puţ cu apă bună,
Ca cea din făntănă.
Acolo s'opreau
Să bee vroieau.
In puţ cănd ei se uitau,
In fundul lui că zăreau.
Un voinic ce'mi zăcea
Şi cu faţa'n jos stătea.
Ei atunci la el priveau
Şi din gură ăi grăiau:
  — Veri verişcane
  Măi frate mocane
  Ţi-a fi greu
  Gîndim, zeu!
Voinicul nu se urnea,
Şi din gur'aşa zicea:
  — Nu mii greu
  Vă jur eu.
In puţ eu cănd m'am uitat,
Mie atunci că me-a picat.
Un chimir cu galbeni mulţi
Şi un testemel cu cărţi.
  Cine me-a intra,

Şi mi l'a afla,
Chimirul să'l ea
Testemel să'mi dea.
De chimir nu'mi pare reu,
Dar de cărţi scărbit sunt eu;
Că sunt de la'mpărăţie,
Ca să merg eu in domnie.
Ei căpestre inădeau,
Frîu de frîu că mai legau,
Adănc in puţ ei bagau
Pe cel frate mai mare,
Ce să bucură tare.
Dar voinicul ce'mi zăcea
Şi cu faţa'n jos stătea,
Nu era voinic, ci zmeu,
Tare, mare, ca un leu.
Dar in fundul puţului,
De desuptul zmeului,
Mai era şi muma lui.
In puţ cănd sărea,
Zmeoaica 'l prindea,
Şi mi'l inghiţea.
Nimic nu zicea
Ci bolbolosea!
Zmeul ce'mi zăcea
Din gură grăia:
— Veri verişcane

Măi frate mocane,
Frăţiorul vostru
Oaspetele nostru,
Chim ru-a aflat
Cu el l'a luat,
Galbenii ascunde
Se n'aveţi de unde
Când voi ăl ve-ţi scoate,
Pe el din puţ poate.
Fratele cel mijlociu
Ce era mult mai deliu,
In puţ atunci 'mi sărea;
Ear zmeoaica mi'l prindea
Şi pe el mi'l inghiţea.
 Nimic nu zicea
 Ci bolbolosea!
Zmeul ce'mi zăcea
Din gură grăia:
— Veri verişcane
Măi frate mocane
Uite frăţiorii tei,
Cât de vesel vorbesc ei,
Galbenii cum impărţesc
Şi la tine nu gîndesc!
Cel frate mai mic
Mai mic, mai voinic,
Un glas auzea

Din cămp ce striga,
La puţ cănd vinea:
— Veri verişcane
Măi frate mocane,
Stăi in puţ nu te uità
Nici in el nu te lasà,
Că acela nu'i voinic
Ci e un zmeu puternic!
Şi'n fundul puţului
E mama zmeului!
El ămi stă
Nu se lasa,
Fraţi de cruce se prindea.
Zmeul videa că nu vine
Şi nu'l putea prinde bine,
Sus din puţ că se urcă,
Şi la luptă se prindea.
Zmeul cănd sărea
De coadă'l lua,
Şi la puţ cănd năvălea,
Cu paloşul ăl izbea
Capul că il reteza.
Zmeoaica cănd auzea
In sus iute se urca,
Ajutor lui ca să'i dea.
Şi pe dînsa o lovea
Cu paloşu-o despicà

Alăturea ea cădea.
Voinicii eşeau din ea,
Jumătate mistuiţi,
Jumătate otrăviţi!
Dar curînd se vindecau,
Căci zgeaburile [1]) umpleau,
Cu apă din cea fântână
Pentru leacuri tare bună.
Şi pe trup ei se spălau
Şi acasă se'ntorceau.

---

[1]) Treucile.

GHIȚA CATANUȚA.

Pe culmița dealului
Dealului Ardealului,
Pe sub umbra bradului,
Iată primblă mi se primblă.
Ghiță Catănuță
Cu soața sa Nuță,
Cu doisprece cătărei
Incarcați cu galbinei.
Unde sara ămi sosea
Haznalele descarcà
Drumul la cătări ămi da,
Numaí pe murgul oprea
Sapa'n mănă că-și lua
Mare tainiță făcea
Haznalele le'ngropà,
Ghiță din gură'mi grăia:

Nuțico soția mea
Astă noapte n'ai dormit,
Ci numai te-ai obosit,
Nici măni n'ai se odihneşti
Numai ai se strejueşti
Focul să mi'l grămădeştĭ.
Să-mi croeşti un ghislucel [1])
Se mă'nbrac Nuță cu el.
Ear Nuța că'l asculta
Toată noaptea'mi străjuea,
Şi focul ĭi ilumina,
Ghiță ghisluc ăşi croia.
In loc de bumbi ăi punea
Nişte galbeni mititei
De căte cincizeci de lei,
Binişor că'i aşeza
Tot pe muche mi'i punea,
Binişor că'i rănduea
Tighele dese făcea,
Pănă zioa lumina
Ghislucul şi'l isprăvea.
Unde cu el se'mbracà
Parcă scris pe el era
Pe murgul incălcea,
Măna pe Nuța punea
Din dărăpt me-o aruncà,

[1]) Un feliu de haină.

Drumuri bune că lăsà,
Munţi in curmeziş tăia
Ghiţă din gur'ăi grăia:
— Nuţic'o soţia me,
Auzit'am eu prin lume,
Că tu cănţi Nuţic'o bine;
Să-ţi ascult eu căntecul
Ce mii drag ca sufletul
Nuţa din gur'ăi grăia:
— Alei! Ghiţă Dumneta,
Cu drag ţie ţi-aş căntà,
Dar am un pustiu de glas
Ce din inimă ăi tras,
Glasu'mi este femeesc
Dară versul haiducesc,
Unde Ghiţă l'oi lasa
Văi adîuci c'or resunà,
Munţii s'or cutremurà,
Păduri chiar s'or smăcinà, [1])
Livezi verzi s'or scuturà,
Ape reci s'or tulburà.
Arim-Başa m'a-auzi
Şi el reu că s'a măhni.
Arim-Başa Căpitanul
Care me-a slujit la Banul;
Eu de mică l'am iubit

[1]) Clătina.

Şi mare l'am părăsit,
Inimioara reu i-am fript
Arim-Başa de haiduci
Peste patru-zeci şi cinci,
El pe mine m'a-auzi
Şi pe mine m'a răpi,
Şi pe tine te-a tăia.
  Ghiţă din gură-i grăia:
  — Nuţic'o soţia mea,
Nu'ţi mai fie de-aceia,
Că şi eu pe ei ăi cat
Eu cu ei ca se mă bat.
Nuţica dacă'l videa,
Ce făcea ce nu făcea,
Unde glasul slobozea
Văi adînci că'mi resunau,
Munţii se cutremurau,
Păduri mari se smăcinau,
Livezi verzi se scuturau,
Apele se tulburau!
Arim-Başa'mi auzea,
Şi in loc el se oprea,
Tocmai pe la miez de noapte
Vărsînd el sudori de moarte,
Cănd sufletu'i se bătea
El din gură că'mi grăia:
— Voi cei patru-zeci de inşi

Ce de somn sunteţi cuprinşi,
Eu de-asară n'am dormit,
Eu un glas me-am auzit,
Şi e glasul femeesc
Dară versul haiducesc.
Aceia Nuţica mea,
Care m'am iubit cu ea
Din copilăria mea;
Ea de mică m a iubit
Şi mare m'a părăsit,
Inimioara reu me-a fript,
Voi cei patru-zeci de inşi
Ce de somn sunteţi cuprinşi,
Ia pas măi de vă sculaţi
Poticele impanaţi,
Şi pe Ghiţă mi'l cataţi;
Pe dănsul să mi'l prindeţi
Şi aici să'l aduceţi
Că noi vină i-om cata
Pe Nuţica i-om lua.
Ei cu toţii se sculau,
Patru-zeci potici umblau,
Şi pe Ghiţă mi'l prindeau,
Acolo că'l aduceau.
Arim-Başa că-i grăia:
— Alei! Ghiţă Dumneta,
Ori eşti tu vr'un fermecat

Ori eşti cu capul stricat,
De tu pe-aici me-ai venit
Ghimuruc [1]) de n'ai plătit?
Ghiţă, Ghiţă Cătănuţă
Să ne dai tu pe-a ta Nuţă,
Să ne plăteşti tu vama
Să-ţi caţi apoi tu calea.
Ghiţă din gură'mi grăia:
— Arim-Başa Dumneta,
Eu pe Nuţa nu ţi-oi da
Că me-a dat'o maica sa,
Trupul să'-mi trufesc cu ea.
Arim-Başa ear grăia:
— Alei! Ghiţă dumneta,
Dă-ne tu macar pe Murgul
Şi plăteşte ghimurucul,
Şi apoi ăţi cată calea!
— Ghiţă din gură grăia:
Arim-Başa dumneta,
Eu pe Murgul nu ţi-oi da
Că mi l'a dat socrul meu
Ca să-mi poarte trupul zeu.
Arim-Başa ear grăia:
— Alei! Ghiţă dumneta,
Dă-mi tu mie paloşul
Să-ţi plăteşti ghimurucul.

---

[1]) Vamă.

Ghiță din gură grăia:
— Arim-Bașa dumneta,
Paloșul eu nu ți-oi da
Mi l'a dat cumnatul meu
Să-mi păzesc capul zeu.
Arim-Baș-atunci grăia:
— Alei! Ghiță dumneta,
Vrei tu moarte luminată
Ori vrei moarte'ntunecată?
Ghiță din gură grăia:
— Nu vreu moarte luminată
Nici moarte întunecată,
Ci vreu luptă că-i mai dreaptă
De la Dumnezeu lăsată.
Ei pe păne și pe sare,
Și din ceriu pe Sfăntul soare,
Și pe Sfintele icoane,
Mare jurămînt făceau,
Și la luptă s'apucau
Arim-Bașa se trudea
Pe Ghiță'n pămĕnt trăntea
Păn'n brău ăl ingropa.
Ghiță din gură grăia:
— Nuțic'o soția mea,
Sai, de'mi leagă brăcinarul
Că mi se duce sufletul.
Nuța din gură'mi grăia:

— Alei! Ghiţă dumneta,
Voiniceşte vă luptaţi
Ear la trăntă v'apucaţi,
Căci care me remânea
Eu de soţ că l'oi lua!
Unde Ghiţă'mi auzea,
El din groapă ămi sărea,
De pămênt se scutura,
Pe-Arim-Başa'nbrăţioşa
Apoi Ghiţă rebunea [1])
Pămîntul mi'l resturna,
Pe-Arim-Başa 'l aducea,
Păn in gît că'l ingropà,
Frumos capul il tăia.
Ear cei patru-zeci de inşi
Ce din somn fuse cuprinşi,
Lui Ghiţă se închinau,
Mănile că-i sărutau.
Ghiţă mulţi galbeni le da.
Cu rachiu clondir umplea,
Şi-n desagi că mi'l punea,
Şi pe cal incăleca,
Măna pe Nuţa punea
Din dărăpt me-o arunca,
Şi'nainte se ducea;
La izvorul de demult

[1]) Resufla.

Numai de Ghiţă ştiut
Acolo descăleca
Drumul Murgului ăi da,
Cu rachiu clondir scotea
Paharul că şi'l umplea,
Şi la Nuţa'l intindea.
Ia ţine Nuţ'o de bea,
Ie de b a din măna mea
— Nuţa sama că-şi lua
Şi din gur'aşa grăia:
— Alei ! Ghiţă dumneta,
Eu oi bea, ba noi mai bea !
Toate sama nu baga,
Că muerea multe face
Barbatul vede şi tace.
Da şi Ghiţă ce'mi făcea ?
Măna pe Nuţa punea
Din gură me-o pedepsea,
Din paloş o ciocârtea,
Frumos capu'i rătezea !
Cozile i le tăia
Iu sin el că le baga,
Şi pe Murgu'ncăleca
Şi la soacra sa pleca.
Soacra sa dacă'l videa
Tare bine că-i părea,
Bune bucate-i gătea,

Şi din gur'aşa-i grăia:
— Alei! Ghiţă dumneta,
Ce-ai făcut pe Nuţica?
Că de-ar fi Nuţa cu tine
Ţi-ar şide Ghiţă mai bine!
Ghiţă din gură'i grăia:
— Alei! maică dumneta,
Păn bucate ăi găti,
Şi Nuţica me-a sosi.
Măsa unde auzea
Bune bucate gătea,
Pe masă le rănduea.
Da şi Ghiţă ce'mi făcea?
Măna'n sin el că băgà,
Cozile Nuţei scotea,
Şi pe masă le punea:
— Alei maică dumneta,
Păn bucate me-ai gătit,
Şi Nuţica me-a sosit.
— Cozile cănd ea privea
Indată le cunoştea.
Şi ea moartă ămi cădea.

Mihnea vodă.

In șesul Scăenilor,
Lunca Măgurenilor,
Mihnea Vodă cel vestit
Cu-a lui oaste-a tăbărit,
Multe corturi me-a făcut.
Multe multe
Și mărunte,
Tot corturi de ipingele
Mai mari și mai mărunțele.
Dar mai multe's tătărești
Care'n lume nu găsești.
La mijloc de corturele
Mai mari și mai mărunțele,
Este-un cort mare rotat
Cu creștetul naramzat,
Cu sforile de matasă

Impletite toate'n şeşe,
Cu ţeruşii de argint
Cum n'a fost nici că mai sunt.
Cu maiugi [1]) de acioi [2])
Cum nu se-află pe la noi.
Pe pămănt ce'i aşternut
Şi cu ce ăi invălit?
Covor verde de matasă
De matasă tot aleasă,
Peste covor chiroţica
De cea mîndră picaţică,
Peste tot ăs mese intinse,
Jur imprejur mai sunt puse,
Pernisoare mititele,
Stau boerii tot pe ele,
Pe la patru colţurele
Tot cu scumpe petricele,
Petricele nestimate
Care'n lume nu se poate.
La masă cine se vede?
Domnul Mihnea vodă şede,
Cu căte trei fraţi Bujeşti,
Şi cu amăndoi Capleşti.
Ear colo la capul mesei,
Lăngă cel stălp gros a uşei,

---

1) Ţeruşi.
2) Alamă.

Şede Neda părcalabul
Inţeleptul, chibzuitul,
Temeiul rezboailor
Şi nădejdea oştilor,
Şi fruntea boerilor.
Mihnea Vodă se sculă,
De departe se uită,
Pe drumul Tabanului
Pe şleahul Tatarului,
Calea Bucureştilor,
Asupra Scăenilor,
Mare pulbere zăr a,
Şi la masă ear intra,
Şi din gură aşa grăia:
Alei! voi ostaşilor
Sfetnici mari, boerilor,
Voi beţi şi vă veseliţi
Nicăiurea nu gănidiţi.
Eu afară am eşit
Mare pulbere-am zărit.
Boerii atunci grăia:
Alei! tu vodă Mihnea,
Şezi la masă şi mănăncă
Şi nu te scula tu incă,
Vr'un vărtej din cer lasat
Poate peste drum a dat,
Pulberea de-a ridicat.

Câmpul că l'a apucat.
Ear de-a fi vr'o oaste grea,
Doamne pe la noi să dea,
Şi'i sta Doamne te-i uita,
Şi'i vide noi ce-om lucra,
Vorba bine n'o sfârşea,
Eată mări că sosea,
Radu din Calonfireşti
Cum ăl vezi incremeneştĭ:
De trii ori ăi ocolea
Buna zioa le dădea,
Şi ei că îi mulţămea.
Frate cu Mihnea era
Şi ei că nu se ştiea
Radu din gură-i grăia:
— Ştii tu Doamne orĭ nu ştii?
In ţar'a 'ntrat Tatarii!
Pe maica me a robit
Pe copii me-au omorit.
In Bucureşti a intrat,
Bisericele a pradat!
Prin ele că au trecut
Grajdi de cai le-au făcut!
Maica precistă cea sfântă
Intre căi ămi stă zvărlită!
Să-mi dai pe trei fraţi Bujeşti
Şi pe amăndoi Capleşti

Şi pe Neda Părcalabul
Inţeleptul, chibzuitul,
Temeiul rezboailor
Şi nădejdea oştilor,
Şi fruntea boerilor.
Domnul Mihnea că'i grăia:
— Eu Bujeştii nu ţi-oi da,
Că Bujeştii vicleni sunt,
Cum nu găseşti pe pămănt;
La pomană
Dau navală,
La rezboi
Dau 'napoi.
Radule eu ţie da-voi
Pe Capleştii amăndoi,
Şi pe Neda părcalabul
Inţeleptul, chibzuitul.
Ei atunci incălecau
Şi'nainte ei plecau.
Radu din gură grăia:
Alei! voi Capleştilor,
Inima voinicilor,
Băteţi voi mijloacele,
Iară eu marginile.
De la voi ce va scapa
De la noi nu sa'nturna.
Capleştii că respundea:

— Unde Doamne s'a vĕzut,
Unde s'a mai pomenit,
Slugi se bată mijlocul,
Marginile stăpănul.
Paloşu'n mànă luau
Şi'n Tatari ei năvăleau,
Mare drum că ei fáceau,
Cu pămănt ăi mestecau.
Păn era soare'n chindie
Remasă Tatari o mie.
Nici soarele n'asfinţea
Şi Tatarii se sfărşea.

SAVA LEȚINUL.

Chez in tărg la Bucureşti
Tot să stai se tot priveşti.
S'a făcut o adunare
De boeri şi de cucoane,
Multe carite's sosite,
Toate că'mi sunt zugrăvite,
Cu postav verde'nvălite
De nuntă toate gătite.
Zinca un ficior insoară,
Boer Răducan ăl chiamă,
Iancu Vodă mi'l cunună.
Dar fata de unde-o ia?
Chez din tărg din Dobrogea
Ia fata Letinului,
Lui Sava păgînului,
Lui Sava Letin bogat,

Şi de lege lepadat,
Şi'n cruce nebotezat,
Mare nuntă mai făcea
De la sin Petru pornea
La sin Metru [1]) se sfârşea.
Când nunta că ămi sosea,
Unde Letinu-o vìdea:
Porţile le inchidea,
Zăvoarăle că punea,
In foişor se suea,
Şi din gur'aşa zicea:
— Care'mi este mirele,
Mirele, ginerile?
Să-mi sară zidurile,
Să-mi tragă zăvoarele,
Să deschidă porţile,
Să-şi bage toată nunta,
Să intre toată gloata.
Care'mi este mirele,
Mirele, ginerile?
Să salte umerile,
Ca şoimii aripele
Când ăl bat paserile,
Tot din toate părţile.
Sava'i şi nunul cel mare,
Care'i cu grija'n spinare.

1) Sfântul Dumitru.

El la nuntă că privea,
Şi din gur'aşa grăia:
— Alei! fine Răducane
Grijă nu purta de mine,
Că de mine e purtată,
Fine, peste lumea toată.
Roagă-te la Dumnezeu
Se trăiască nunul teu;
Şi la Maica Precista
Se trăiască nuna ta.
Calu'n chingi că mi'l stringea,
Şi pe dînsu'ncăleca,
Şi'ncepea a se primbla,
Până calu'nfierbînta.
Unde calu'mi repezea,
Zidurile că-mi sărea,
Zăvoarele le trăgea,
Porţile le deschidea,
Nunta toată o baga,
Gloata toată că intra.
Sava Letinul bogat,
Sava cănele spurcat,
Şi de lege lei adat,
Şi'n cruce nebotezat.
Altă cinste nu făcea,
La pivnicer poruncea:
Şepte buţi că ămi scotea,

Binişor le rănduea,
Şi din gur'aşa grăia:
— Care'mi este mirele,
Mirele, ginerile?
Să-mi sară el buţile,
Să tae cercurile,
Să verse vinurile,
Să se facă heleşteu,
Să bea nuntaşii mereu.
Dar şi nunul ce'mi făcea?
Să se primble incepea,
Până calu'nfierbînta.
Unde calu'mi repezea
Şepte buţi că le sărea,
Cercurile le tăia,
Vinurile se varsà,
Heleşteu că se făcea,
Şi cai ăi adapà.
Sava Letinul bogat,
Sava cănele spurcat
Şi de lege lepadat,
Şi'n cruce nebotezat,
Altă cinste nu avea:
Şepte teancuri că-mi scotea,
Şepte teancuri de postav,
De cel moale şi puhav;
Binişor le rănduea,

Din gur 'aşa grăia:
— Care 'mi es'e mirele,
Mirele, ginerile?
Sară postavuri e,
Şi se tae sforile.
Nunta el ca să'şi imbrace,
S'o pornească intr'a coace.
Care cum a fi omul,
Aşa să'i dea postavul.
Unde cal bun repezea
Şepte teancuri că-mi sărea;
Sforile că le tăia,
Postavurile 'mpărţea.
Care cum era şi omul,
Aşa'i da şi postavul.
Sava Letinul bogat,
Sava cănele spurcat,
Şi de lege lepadat,
Şi'n cruce nebotezat.
Altă cinste nu avea:
Şepte fete că scotea,
Tot un fel că le gătea
    Cu rochiile
    Şi cimbelele.[1])
Şi in horă se prindea
Şi din gură le grăia:

---

[1]) Tulpanurile.

— Care'mi este mirele,
Mirele, ginerile?
Să-şi cunoască mireasa,
De la draga maica sa.
Care'mi este mirele,
Mirele. ginerile?
Să salte umerile,
Ca şoimii aripele,
Când ăl bat paserile,
Tot din toate părţile.
Dar Sava nunta privea
Şi din gur'aşa grăia:
— Alei! fine Răducane,
Grijă nu purta de mine,
Că de mine e purtată,
Fine, peste lumea toată.
Roagă-te la Dumnezeu,
Să trăiască nunul tĕu,
Şi la Maica Precistă
Să trăiască naşa ta.
Dar şi nunul ce'mi făcea?
El in hora sa prindea
Şi din gur'aşa grăia:
— Care'mi este oare fina?
Vie să'mi sărute măna.
Ciucuri la brău că'i punea,
Şi de mănă me-o lua,

Şi'n carită me-o suea.
Pe la cai pe la picioare
Me-a legat tot maramioare
Maramioare roşioare.
Pe pocazei [1]) trimitea
Inainte se ducea
Păn' acasă ajungea
Ear nunta când sosea
Cu toţii se bucurau
Cu toţii se veseleau.

---

[1]) Conocari.

Doine.

ALEI NEICA NEICA'L MEU.

Alei! neica, neica'l meu
Unde mergi să merg şi eu.
Dar şi neica ce'mi grăia:
— Alei! măndră puica mea.
Te văzui intr'o grădină
Ca o zare de lumină.
Cănd incaleci tu pe Negrul,
Ce nu'mi spui unde ţi-i gîndul?
— Gîndul eţu'mi este bun
Dar mi'i Negru cal nebun,
Că mă poartă nu pe drum.
— Alei! neică, neica'l meu,
Gîndeşte la Dumnezeu
Pentru sufleţelul meu;
Căci cănd te-oi blestema eu
Te-a prinde blestemul meu.

Ca blestemul zeu de fată
Mi te-ajunge ia indată.
— Neica sta şi se găndea
Şi din gur'aşa grăia:
— Alei! puică, puica mea
Tu frumoasă ca o stea!
O guriţă dă-mi tu mie
Ba chiar poţi să-mi dai şi-o mie,
Cu guriţa de la tine
Mai trăesc şì eu pe lume.
Toată noaptea-'m dat in poartă,
Tu dormeai dormire ai moartă,
Dacă vezui şi vezui
Puseiu stînga căpătĕiu,
Şi dorul mi'l aşternui,
Cu dragostea mă'nvălii,
Şi noaptea o pitrecui
Cam cu greu cu suparare,
Nu me-a părut noaptea mare.

CANTECUL HAIDUCULUI.

De-ar veni primavara,
Să se'nalţe papura,
Să'nflorească răchita,
Se păzesc eu cu flinta;
Pe la drum pe la strîmptoare
Unde-a fi căte-o carare,
Se căştig zeu la parale,
La parale turalii [1])
Luate pe la beţii.
Oltule Olteţule,
Oltule pîrăule!
Oltule pe malul teu,
Crească-ţi earbă şi dudău!
Se pască şi murgul meu
Care'mi poartă trupul greu.

[1]) Furate.

Făr de drum făr de carare
Haide Murgule mai tare,
Să ajung eu mai cu soare
C'am o puică ca o floare,
Tot ămi cată ea in cale,
Mă aşteaptă mai la vale,
Mă aşteaptă bucuroasă,
Cu bucatelė pe masă
Cu ocaoa lină, rasă.
Doi ochi negri pe fereastă,
Numai neica să iubească.
Ochii şi sprincenile
Mult ămi mai frig zilele,
Peptul şi cu ţiţele,
Me-a scurtat cărările,
Me-a legat drumurile.
Şi me-a smintit minţele.

CUCUL.

Peste deal peste movile,
Vinea cucul de trei zile,
Pe-o rămurea să punea
Aproape de puica mea.
Prinsă cucul a căntà,
Şi puica nu'l ascultà.
Şi din gur'aşa'i zicea:
— Nu mi-'i cucul un voinic
Să mi'l fac eu ibovnic!
Ci cucul ăi păserea
Ci merea se cănte vrea.
De iubit se jăluea.
Ea din gur'aşa grăia:
  Căntă cuce
  Limba'ţi pice!
  De aice

De te-ai duce!
Cănd cucul me-o auzea
Ămi cănta şi'mi ciripea,
Şi din gur'aşa zicea:
— Amorule amoraş
Videte-aş călugăraş!
Pă.ı in patru-zeci de zile
Să te văd la mănăstire
Cu cotele pe psaltire!
Fete treacă pe la tine!
Iată că din urmă'ţi vine,
Şi-o mîndră copil'a ta,
Care te-ai iubit cu ea.

COPILUL ORFAN,

Foaie verde foaie lată
Vai de copii făr de tată!
Parcă sunt născuţi din peatră!
Crescuţi in ţară streină
Fără tată fără mumă!
Făr de fraţi făr de surori,
Parcă sunt născuţi din flori.
Copii mari că se făceau
La'mparatul se duceau,
Şi din gur'aşa grăiau:
— Se trăeşti Măria ta!
Spune'mi tu care'i tata?
Spune'mi tu pe maica mea?
Mă căzniiu eu intreg anul
Zahar ca se fac pelinul,
Şi pelinul tot amar

Nu s'a mai făcut zahar!
Mă munciiu o vară toată
Ca se fac streinul tată,
  Şi streinul
  Ca pelinul!
Mă urcai pe munţi de peatră
Se věd maica, să věd tata.
Mă urcaiu pe munţi de flori
Să věd fraţi, să věd surori.
Dar părinţii me-au murit
Şi fraţii s'au prăpădit,
Şi mila s'a isprăvit!

TEIULEȚ CU FOAE LATA.

Teiuleț cu foaea lată
Nici un vînt să nu te bată!
Mult bine me-ai prins odată,
Cănd de potiră fugeam,
La tulpina ta veneam,
Tu cu umbra mă păzeai,
Şi cu frunza mă'nvăleai,
Tot de potiri mă scapai.
— Cănd eu zic mă duc, mă duc,
Toate măndrele se strîng,
Şi mă'ntreabă unde mergi?
Unde mergi şi unde pleci?
— Eu le spun la Cămpul-Lung
Ele toate'ncep de plăng.
Şi mă'ntreabă vii de sară,
Vii de seară la noi eară?
— Eu le spun tocmai la toamnă,
Ele plăng de se omoară!

FRUNZA VERDE DE NOUT.

Frunză verde de nout
Auleu soare rotund,
Te coboară mai curînd,
Că mie mi s'a urît,
  Tot urcănd
  Şi coborănd,
Tot trecănd deluțe grele,
Pogorănd vălcele rele.
  Tot ți-am zis
  Puică ți-am spus,
Tot ți-am spus de noue ori
Se mă faci vie cu flori,
Că pe mine mă omori.
Mai am să'ți mai spun odată
Să te trag la judecată,
Se spui tu se spun şi eu,

Să vĕd cui şede reu.
Tu nevastă cu barbat
Eu flecău ne cununat.
Spune'mi tu cu-adevarat
Căte lacrimi am varşat!
Făceam o făntănă'n sat.
Făntănă cu cinci izvoară,
Doue dulci şi trei amară,
Să bea duşmanii se moară,
Să bea şi duşmanca mea,
Să plesnească fierea'n ea.

FRUNZA VERDE DE CIREȘ.

Frunză verde de cireș
Arde-un foc in sus la Ieși
Arde, arde, nu se stinge
Și norodul jalnic plănge!
Unde tărg era mai bun
Trage coasa să faci fin,
Unde tărg era mai des
Se pui plugul să'l brăzdez,
Unde tărg era mai rar
Se pui plugul ca să'l ar
L'a lui Ipsilant palat
Mare foc s'a ridicat!
Las se ardă nu'i pacat,
Moldov'a ajuns la sapă
Vreu s'o duc'acum la groapă.
Fete ciocoești,

Roabe tătărești!
Cele boerești,
Prin târguri turcești!

FOAIE VERDE LOBODA.

Foaie verde lobodă
Toată lume-ai slobodă,
Numai eu zac la'nchisoare,
La'nchisoare la foc mare.
— Foaie verde de mohor
Doamne Doamne se nu mor,
C'am iubit doue surori
Mîndre chiar ca nişte flori.
Cea mai mare, cea mai mică
Una şi-alta frumuşică.
Cea mai mare n'a ştiut,
Cea mai mică me-a plăcut
Ioană sufletul meu,
Tare mult te mai rog eu
Să vii la mormântul meu,
Şi pe mine se mă plăngi

Tu pe nume se mă strigi!
Şi de bine şi de reu
Căci am fost iubitul teu
Dalelei soare rotund,
Vezi pogoară mai curănd,
Că mie mi s'a urît
Sufletul mi s'a-amărit,
  Tot urcănd dealurile,
  Pogorind vălcelile.

VARA VINE, EARNA TRECE.

Vara vine, earna trece
N'am cu cine mai petrece,
Şi cu cine am avut
Vai de mine l'am perdut!
L'a măncat negru pămînt,
La biserică'n mormînt!

Hore.

ALEI! LELE SI IAR LELE.

Alei! lele şi iar lele,
Pentru tine trag belele,
Trag belele şi necaz,
Nu s'a sfărşit măcar azi!
Căte-a fost toate le-am tras
Şi de lelea nu mă las.
Fire-ai lele-a dracului,
Ce-i spune barbatului.
— Frunză verde şi-o lale
Plănge, plănge puica me,
Toť cu milă şi cu dor
C'a-auzit c'am se mă'nsor.
— Ardă-tė focul pădure,
N'ar mai creşte 'n tine mure,
Să se facă drum prin tine
Se mă duc cu neica'n lume.
Nici departe nici aproape
Unde apa ne disparte!

FRUNZA VERDE DE DUDAU.

Frunză verde de dudău,
Murgule sufletul meu,
Mi'i greu zeu de ce-aud eu,
Aud văntul şuerind
Şi lupii mereu urlănd.
— Foaie verde ş'un burete
Cămpuleţ cu iarbă verde,
Cine Doamne umbra'ţi vede,
De căt numai paserile,
Ce ămi bat drumurile.
— Foaie verde alimon [1])
Se pun murgul la pripon,
Să-mi aştern jos bănciluţa [2])
Şi la căpătăiu şeluţa,

[1]) Alămăe.
[2]) Cerga de sub şea.

S'ascult vĕntul şuerînd,
Şi frunzele foşăind,
Şi paserile căntănd,
Şi a me puică sosind.

FOAIE VERDE ȘI-O LALE.

Foaie verde ș'o lale,
Eu sunt fată de raie,
Și știu vinul cum se be,
Căte-un pic căte-o lecuță,
Pănă remăi pe perinuță.

FOAIE VERDE FLORI ALBASTRE.

Foaie verde floare' albastră,
Dumnezeu să te păzească,
De dragostea femeiască
Te usca te faceească.

FOAIE VERDE DE SUSAI.

Foaie verde de susai,
A me puică tu erai,
Şi aşa tu ămi jurai:
Pe altul se nu mai ai,
Şi-acum te prinsei de faţă,
Strîngăndu-te altu'n braţă.

FOAIE VERDE ARTARAS.

Foaie verde artaraş, [1])
Batîte crucea de naş,
Cu cine mă cununaş?
Cu urîta din oraş
Nu mi'i doară că'i urîtă,
Că'i urîtă şi că'i slută,
Că ea are vaci şi boi,
Şi cirezi multe de oi.
Dar mi'i că stă toanta'n vatră,
Cănii de·or aflà mă latră,
Şi mă ride lumea toată!

[1]) Un soi de buruiană.

FOAIE VERDE DE DUDAU.

Foaie verde de dudău,
Aduci te-ar Dumnezeu,
Pe la bordeiaşul meu,
Să te miluesc şi eu;
Cu-o năframă 'n patru iţă,
Şi-o copae de tărîţă,
Pe de-asupra cărbunaşi
Să vezi cum iubeşti şi laşi.

AOLIÇA CE VAZUI.

Aolica ce văzui,
Colo'n deal la Călmăţui,
Mi'i ruşine se vă spui.
Că văzui pe moş cu barbă,
Ducănd mîndra in dumbrabă!
— Fugi de-acole moş bătrîn,
Nu'mi lua mărul din sîn,
Că nu'ţi păstrez mărul ţie,
Ci unui copil drag mie.
— La's copilul ca copilul
Şi dă mărul la bătrînul,
Că copilu'i copilos,
Şi scapă mărul pe jos,
Dar uncheşul e bătrîn
Şi'nfundează măru'n sin.

CALUGARUL.

Saracul
Călugărul,
Când vede nevestele,
Suceşte musteţile,
Iar când vede fată mare,
Scapă rasa din spinare,
Şi papucii din picioare.

HAI ILEANA LA GALATZ.

Hai Ileană la Galatz,
Să ne luăm zeu de frați,
Să trăim necununați
Cu copii ne-botezați.
Hai Ileană la grădină,
Să-ți aștern o rogojină,
Să-ți croesc rochii de lână.
Papucei tot de meșină,
Ciorăpei de cei de lână
De lână de cea seină.

GEABA PUICA MA MANGAI.

Geaba puică mă măngăi.
Că măni tu o să rẹmăi!
Priveşte-mă de departe,
Alt-feliu de mine n'ai parte.
Cine mă puse pe mine
Ca se mă iubesc cu tine?
Cu tine un calător
Fară milă fără dor!

DRAGA, DRAGA MARIOARA.

Dragă, dragă Marioară,
Duşmanii mi te aflară
Hai cu neica la Focşani,
Să te curăţ de duşmani.
Hai cu neica'n Bucureşti,
Să-ţi croesc haine domneşti.
Să-ţi croesc o malote
Zeu frumoasă ca o ste,
Să-ţi croesc şi o rochiţă
Verde ca frunza de viţă.

FOAIE VERDE SALCIOARA.

Foaie verde sălcioară
La casa cu trestioară
Ard'o focul inimioară,
Zace-un voinicel să moară.
  Nu ştiu zace
  Sau se face,
Că guriţa nu'i mai tace!

FRUNZA VERDE BOB ȘI LINTE.

Frunză verde bob și linte
Copiliță făr de minte,
Zi mătei să te mărite,
Că și eu am se mă'nsor
Și-am să ieu un drag odor,
După paști in serbători
Când e câmpul plin de flori.

——

FOAIE VERDE SI-UN NOUT.

Foaie verde şi-un nout
De cǎnd mama m'a fǎcut
Ibovnicǎ n'am avut,
Dar a searǎ intr'o ciudǎ
Fetele se mǎ audǎ,
Numai trei am capatat
Numai trei am serutat,
Una'n deal mǎ aşteptà
Una'n vale mǎ chiema,
Alta dragǎ mǎ strigà.

———

FRUNZULIȚA POAMA COARNA.

Frunzulița poamă coarnă
Lelițo Ioană.
De-aș trăi până la toamnă
Să beu vin să frig pastramă,
Se mă duc in deal la cramă,
Să-mi incalec murgul meu,
Și pe tine să te ieu,
Să-ți dau rochie roșioară
Și o fustă gălbioară,
Să te string la inimioară!

FOAIE VERDE MARACINE.

Foaie verde mărăcine
S'a dus puiul de la mine,
Cine'mi zice puiul vine,
Are-o liră de la mine.
Tuturor le pare bine,
Numai mie-mi pare reu,
C'a fost puiuşorul meŭ!

DE LA CRAȘMA BAT EU VIU.

De la crăşmă bat eu viu
Cu ploschiţa cu rachiu,
Nu pot drumul să mi'l ţiu.
Nimerii la altă casă,
La nevasta cea frumoasă,
Cu barbatul nătărău,
Cam pe-acolo-i drumul meu!

Bocete.

BOCET.

Moartea rĕu te-a amăgit,
De la noi că te-a pornit
In căntatul cucilor
Pe'n fioritul florilor,
Pe'n verzitul codrilor,
Draga mamei Măriucă,
Ai fost la mama unică,
La cinci fraţi o sorioară,
Nu te-ai mai sculat de-asară!
Ochişorii ei
Ca nişte scăntei,
Dalbele mănuţe
Ca florile-albuţe
Erau tipar de Ţarigrad,
Să le tot priveşti cu drag!
Alesăturile ei

Mare cu drag le priveĭ.
Ai trăit tu nelumită,
De toţi ai fost pomenită,
Ca floarea ce infloreşte
Şi pe urmă putrezeşte,
De nimene smultă,
La cap ne purtată
Şi nemirosită.
Mergi in groapa'ntunecată
Cu lacată incueată;
Lacata c'a rugeni
Trupul că ţi-a putrezi
Florile or inflori,
Codrii or inverzi,
Numai tu n'o să 'nfloreşti
Ci mergi ca să putrezeşti.

BOCET.

N'am găndit,
N'am socotit,
Că de-acum nu te-oiu ura,
Ci păměnt ţi-oiu měsura
Cu stănjinul in lungiş,
Cu palmele 'n curmeziş.
Degeaba te-oiu mai striga,
Pe la noi tu nu-i mai da.
Pe grea cale te-ai pornit;
Tu pe toţi ne-ai amărit,
Moartea rěu te-a inşelat
Şi in lacrimi ne-ai lăsat.
La venirea cea de-apoi
Atunci ne-om vedea şi noi.

BOCET.

Drăguţul meu bărbăţel,
Drăguţul meu sufleţel,
Când ţi-a veni dorul,
Să iei drumuşorul,
Să-mi stingi focuşorul.
Astă primavară,
Când eşiai afară
In revĕrsatul zorilor,
In cântatul paserilor,
In şuerul vĕnturilor,
Pluguşorul injugai,
Neagră brazdă resturnai,
Şi din gură tu ziceai:
  Ţa Plevan
  Şi hais Joian,
Hai cu tata, nu vĕ daţi

Şi la greu nu mĕ lăsaţi,
Brazda toat'o resturnaţi.
Eu când te auzeam
Cu gura nu grăeam,
  Mĕ luam,
  Mĕ sculam
Şi 'n grădină mĕ duceam,
Floricele sămĕnam,
Să le poarte fetele,
Fetele, nevestele.
Florile au inflorit,
Barbatul mi-a putrezit;
Timpul coasei c'a sosit
Şi la câmp când am eşit,
Pe rezoare m'am uitat,
Sufleţelul mi-am strigat:
Spune-mi dragă un cuvĕnt
Să pot trăi pe pămănt.
Am remas fără de sprijin,
Singurică făr de razim.
Valuri mari mĕ 'nvăluesc,
N'am cum să mĕ sprijinesc.
Bătută-s de gănduri,
Ca vĕntul de dealuri
Ca apa de maluri.

DESCANTECE.

DESCANTEC DE TURBA.

Amin, amin
De la mine descăntecul
De la Maica Domnului leacul,
Primii, Priiştie,
Salimon, Samanie
Daştina.

Intr'o străchinuţă să pune tărîţe amestecate cu puţină camforă, care apoi se mestecă cu o măturiţă de alun şi apoi se dă să mănănce vita; ear locul muşcat se spală cu oţet amestecat cu sare sau cu rachiu spirt.

—

Când omul este turbat, atunci să descăntă in făină de popuşoi mestecată cu ceapă cu care să face o turtiţă, şi o dai se mănănce. Acest descăntec atăt pentru vite căt şi pentru oameni, să repetează de trei ori şi tot se suflă din timp in timp asupra făinei, pe cănd se zice descăntecul; iar rana asemene se spală mai de multe ori tot cu oţet amestecat cu sare sau cu rachiu spirt

DESCANTEC DE BEŞICA CEA RE.

Amin, amin
De la mine descăntecul
De la maica Domnului leacul,
Beşică albă,
Beşică neagră,
Beşică verzie,
Beşică ghivizie,
Beşică naramgie,
Beşică de nouă feliuri
Beşică de nouă soiuri,
Venitau Ilie
Şi cu Pailie,
Cu tunetul
Cu fulgerul,
A tunat tunatute-au,
A fulgerat fulgeratute-au,

La rădăcină secatute-au
Şi n'a remas de leac
Căt un fir de mac,
In patru despicat,
In mare inecat,
Să remăe N. curat
Luminat,
Ca argintul strecurat,
Ca soarele'n senin,
Ptiu, amin

Acest descăntec să zice de trei ori pe zi, in curs de trei zile de-a răndul; după fie-care descăntătură să ie o petică curată de olandă şi se aprinde lăsind ca fumul şi căldura să meargă la beşică, şi apoi să iea scrumul şi amestecăndu-se cu stupit, se unge cu dănsa beşica.

DESCANTEC DE OBRINTIT.

Păcurariu [1]) şueră
Ras-şueră,
Pe dincolo de mare.
Oaia zbeară,
Res-zbeară,
Dincoace de mare.
O stinchit oaia de zberat
Şi pecurariul de şuerat.
Astă lănă lae
De la cea oaie,
Mult a nins'o
Gerul a strins'o,
Mult a mai ploat'o
Văntul a bătut'o,
Dar nici n'a durut'o,
Nici n'a usturat'o.

[1]) Ciobanul.

Aşa să steie durerile
Şi săgeţile
Şi umflăturele
Şi N. să remăe curat,
Luminat,
Ca Domnul ce l'a lasat
Când popa l'a botezat.
Descântecul de la mine
Leacul de la maica Domnului!

—

Acest descântec se zice de trei ori in trei zile dea-rândul dimineţele, aprinzindu-se lâna lae şi lăsând ca fumul se meaıgă la obrinteală; sau să ie făină de popuşoi, in care se descântă suflând in ea, şi se moaie cu apă călduţă făcându-se ca un aluat, apoi să pune călduţ pe rana obrintită.

DESCANTEC DE MUSCATURA DE SERPE.

Idiţa, idiţa
Cu pelea pestriţa,
Astă vită ce-ai muşcat
Pe coadă te-a calcat.
Viţa seacă,
Priseacă,
Cu cinci degite luată
Peste garduri aruncată,
Cu boz, cu-alun descântată
Vita muşcată,
Vindecată.
Apa să se bee,
Veninul să stee.

Să ie boz şi un beţişor de alun, şi se mestecă in dărăpt in apă ne'ncepută, zicându-se de nouă ori cuvintele descântecului, apoi descântătorul zice:

Eu sunt descântătorul
Maica precista lecuitorul.

Apa descăntată se toarnă la vite pe pas şi se spală unde'i muşcată.

Cănd omul e muşcat atunci i se dă se bee căte un pahar de apă descăntată, şi se spală la muşcătură.

DESCANTEC DE VERMI LA VITE.

Cum nu poate să stee
Nici să remăe
Praful in drum,
De care şi dobitoace,
Ce merg in colo şi in coace;
Aşa se nu poată să stee
Nici să remăe
Vermii in rană
De ei plină,
   Ei să pei
   Să răspei,
Cum nu poate să stee
Nici să remăe
Duhovnicul satului
In fundul raiului,
Aşa se nu poată să stee

Nici să remăe
Vermii in rană,
De ei plină.
Ei să pei
Să răspei!
Şi cum nu poate să stee
Nici să remăe
Parcalabul satului
In fundul iadului,
Aşa se nu poată se stee
Nici să remăe
Vermii in rană,
De ei plină,
Ei să pei
Să respei.

Să stropeşte vita cu apă neincepută mai de multe ori, şi se pune deasupra vermilor praf din drum. Acest descăntec se zice de trei ori in rănd. La căni să nu se descănte, căci atunci nu mai are leac descăntecul, pănă ce nu a trece anul

TABLA DE MATERII.

BOCETE.

DESCÂNTECE.